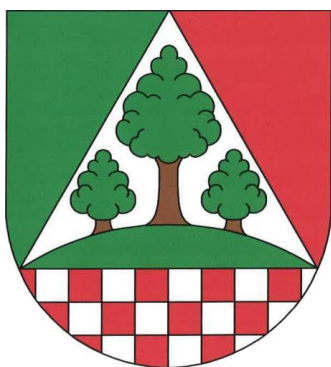

ROZVOJOVÝ PLÁN OBCE MŽANY NA OBDOBÍ 2021–2030

Obsah

Úvod	5
1 ANALYTICKÁ ČÁST	6
1.1 Základní územní charakteristika obce	6
1.2 Obyvatelstvo	7
1.3 Bydlení	11
1.4 Místní ekonomika a trh práce	12
1.5 Hospodaření obce	17
1.6 Občanská vybavenost	20
1.7 Kultura a spolková činnost	21
1.8 Infrastruktura	22
1.9 Životní prostředí	26
2 Názorový průzkum veřejnosti	30
2.1 Základní charakteristiky respondentů	31
2.2 Obecná míra spokojenosti s životem v obci	31
2.3 Největší klady obce z pohledu respondentů	33
2.4 Nejzávažnější problémy obce z pohledu respondentů	35
2.5 Preferované oblasti investic	37
2.6 Další připomínky a podněty občanů	38
3 SWOT analýza	40
4 Návrhová část	42
Schéma návrhové části	42
Prioritní oblast A: Doprava a pohyb v obci	44
Cíl A.1 Kvalitní silnice a místní komunikace	44
Cíl A.2 Dobrá dostupnost veřejnou dopravou	45
Cíl A.3 Funkční, pohodlná a bezpečná nemotorová doprava	45
Cíl A.4 Konceptně řešené parkování v obci	46
Prioritní oblast B: Život v obci	47
Cíl B.1 Dobře fungující místní správa	47
Cíl B.2 Odpovídající nabídka veřejných a komerčních služeb	47
Cíl B.3 Široké možnosti pro volnočasové aktivity, živá kultura a podpora místních spolků	48
Cíl B.4 Rozvoj podnikání v obci	49
Prioritní oblast C: Prostředí a technická infrastruktura	51
Cíl C.1 Udržovaná veřejná prostranství a budovy	51
Cíl C.2 Kvalitní životní prostředí	51

	Cíl C.3 Fungující síť technické infrastruktury	53
	Cíl C.4 Podmínky pro bytovou výstavbu	54
5	Vazba na strategické dokumenty	55
6	Implementace	56
	Přehled použitých grafů, tabulek, obrázků a zkratk	57

Zpracovatelský tým:

Ve spolupráci s

Obcí Mžany

zpracovalo

Centrum investic, rozvoje a inovací

Soukenická 54

500 03 Hradec Králové

tel.: +420 495 817 802

e-mail: info@cirihk.cz

rozvoj@cirihk.cz

www.cirihk.cz

Kontakt za řešitelský tým CIRI:

Mgr. Pavel Doležal – dolezal@cirihk.cz

Kontakt za Obec Mžany:

Ing. Šárka Kašparová – podatelna@mzany.cz

Úvod

Tento dokument představuje základní rozvojový plán pro koncepční rozvoj obce Mžany na období 2021–2030. Tento strategický dokument nesmí být i s ohledem na komunální volby v období realizace chápán jako nepřekročitelný, v průběhu let by měl být aktualizován. Pro plnění správné funkce je třeba jej udržovat jako živý dokument.

Pozitivním přínosem celé této práce podtrhující reálnost, potřebnost a systematičnost dalšího rozvoje obce Mžany je široké zapojení místních občanů. Jejich účast a názory byly, jsou a budou velmi významné a nenahraditelné.

Skutečné potřeby obyvatel obce byly identifikovány v dotazníkovém šetření a dále prohlubovány v procesu tvorby celého dokumentu včetně podrobné charakteristiky obce. Celý proces tvorby trval od března do září roku 2021.

Dokument představuje nepochopitelný konsensus obyvatel obce nad tím, kam v následujících letech napřít úsilí všech místních aktérů, jimž na spokojeném životě místních obyvatel záleží. Současně může dokument posloužit pro snazší získání dotačních prostředků z EU a dalších veřejných zdrojů a také bude podkladem pro případné územně nadřazené strategické plány.

Po uskutečnění dotazníkového šetření během léta 2021 proběhlo setkání se zástupci obce.

Rozvojový plán byl zpracován podle standardně používaných metodik tvorby veřejných strategií, jeho rozsah a míra podrobnosti je přizpůsobena velikosti obce.

1 ANALYTICKÁ ČÁST

1.1 Základní územní charakteristika obce

Obec Mžany se nachází v jihozápadní části Královéhradeckého kraje přibližně 14 km severozápadně od Hradce Králové a 1,5 km jihozápadně od obce Sadová, s níž je v mnohém historicky svázána. Obec se rozprostírá v prakticky úplné rovině na ploše 7,87 km², což jí řadí k rozlohou středním obcím našeho kraje. Průměrná nadmořská výška v obci je 272 m n.m.

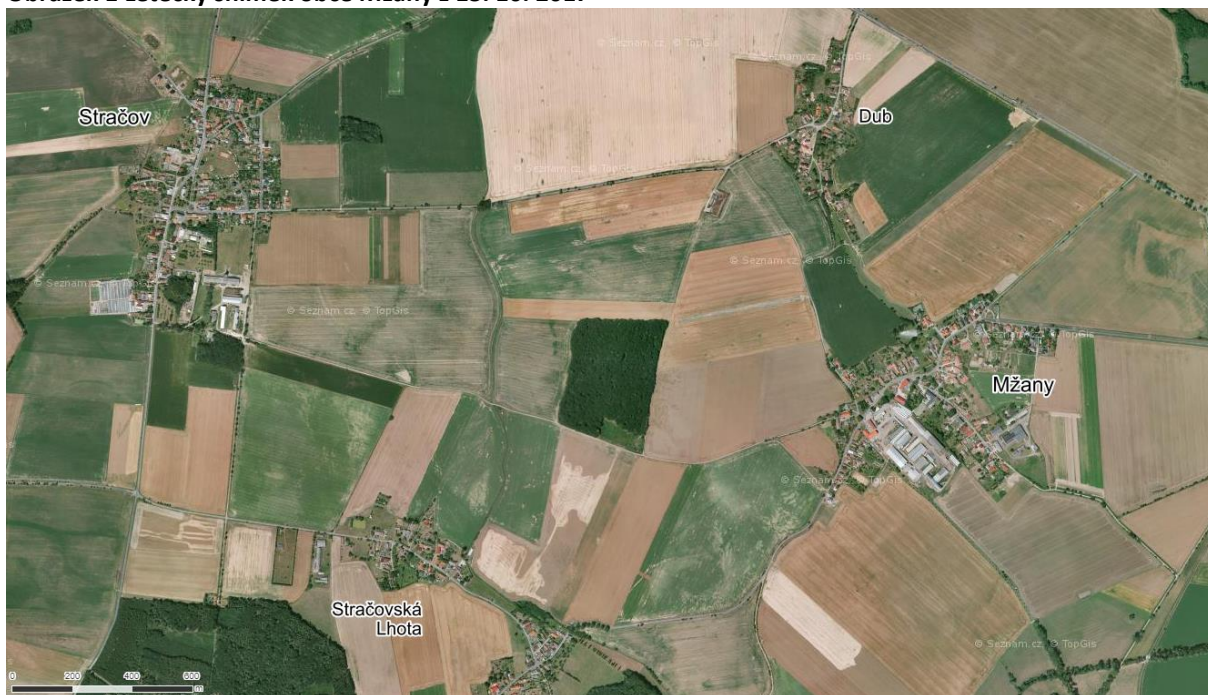
První zmínka o obci se datuje do roku 1404 n. l. V rámci přenesené působnosti spadá obec Mžany do správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem (POÚ) Nechanice a obce s rozšířenou působností (ORP) Hradec Králové. Obec Mžany je členem svazku obcí Mikroregion Nechanicko a MAS Hradecký venkov o.p.s.

Obec se skládá z jednoho stejnojmenného katastrálního území Mžany a tří stavebně oddělených částí: Mžany, Dub a Stračovská Lhota. Obec se nachází v zemědělské krajině, což určuje její sídelní charakter. Většina extravilánu obce je vyplněna zemědělskou půdou, souvislé plochy zeleně tvoří při jižní hranici katastru obce Stračovský bor.

V obci žilo k 1. 1. 2021 celkem 415 obyvatel. Průměrná hustota zalidnění je nízká, činí 52,73 obyv./km², což je výrazně pod průměrnou hodnotou za Královéhradecký kraj (116 obyv./km²) i Českou republiku (136 obyv./km²).

Obec sousedí na severu až severovýchodě s obcí Sovětice, na východě s obcemi Sadová a Dohalice na jihovýchodě až jihu s obcí Mokrovousy, na jihu s částí obce Suchá (obec Nechanice) a na západě až severozápadě s obcí Stračov.

Obrázek 1 Letecký snímek obce Mžany z 15. 10. 2017

Zdroj: mapy.cz

Obec Mžany má zpracovaný platný územní plán obce z roku 2011, jehož zpracovatelem byla firma REGIO, projektový ateliér s.r.o. V roce 2014 byla zpracována zpráva o uplatňování územního plánu

obce Mžany a v roce 2017 vešla v platnost Změna č. 1. územního plánu. Na katastru obce v minulosti probíhaly jednoduché pozemkové úpravy. Komplexní pozemkové úpravy dosud neproběhly a ani nebyly zahájeny.

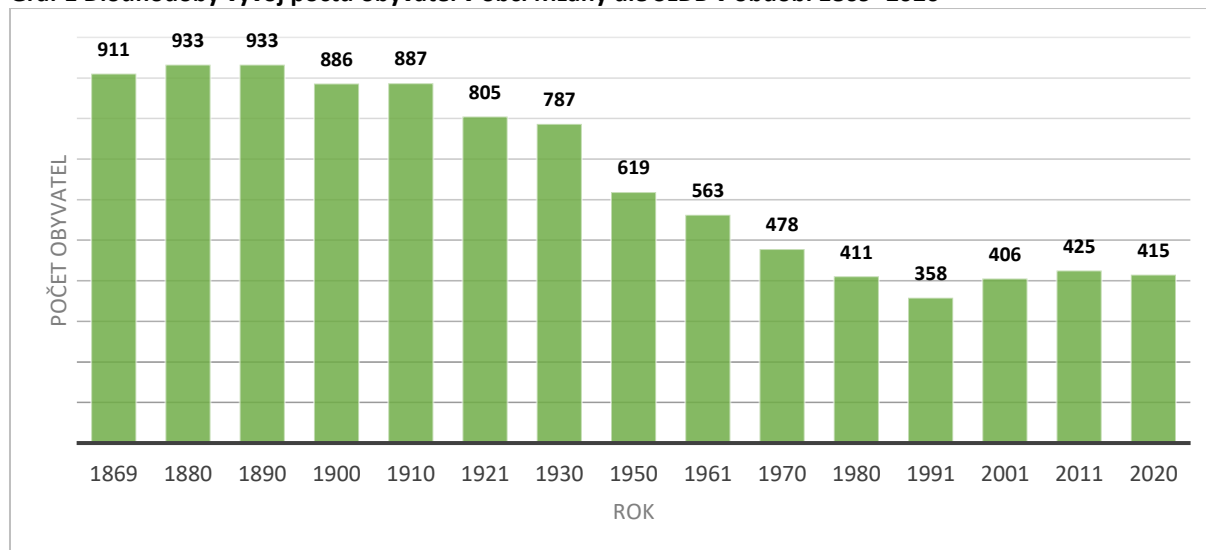
Obec je od roku 2014 součástí Integrované územní investice (ITI) Hradecko-pardubické aglomerace. Jedná se o oblast se silnou koncentrací obyvatelstva a ekonomických činností, z nichž značná část má mezinárodní význam. Vazby mezi jádrovými městy silně působí na okolí a velkou měrou ovlivňují konkurenceschopnost celého regionu. ITI jsou nástrojem k integrované realizaci územních strategií. Opatření, která mají být provedena pomocí ITI, by měla přispívat k tematickým cílům příslušných prioritních os začleněných operačních programů a k rozvojovým cílům územní strategie. Mohou zahrnovat investice z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti. Dále obec spadá do místní akční skupiny Hradecký venkov, o.p.s. a do mikroregionu Nechanicko.

1.2 Obyvatelstvo

K 1. 1. 2021 žilo v obci Mžany celkem 415 obyvatel. Obec se tak řadí mezi populačně malé obce Královéhradeckého kraje.

Z Historického lexikonu obcí ČR, který uvádí data od roku 1869, je patrné, že počet obyvatel v obci Mžany od prvního sčítání obyvatelstva v roce 1869 nejprve mírně vzrostl, ovšem od roku 1900 následoval již výrazný pokles počtu obyvatel až do roku 1991. Od roku 1991 počet obyvatel spíše roste. Nejvyššího počtu obyvatel dosahovala obec v roce 1880–1890 (933 obyvatel), nejméně lidí v obci žilo v roce 1991 (358 obyvatel).

Graf 1 Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel v obci Mžany dle SLDB v období 1869–2020

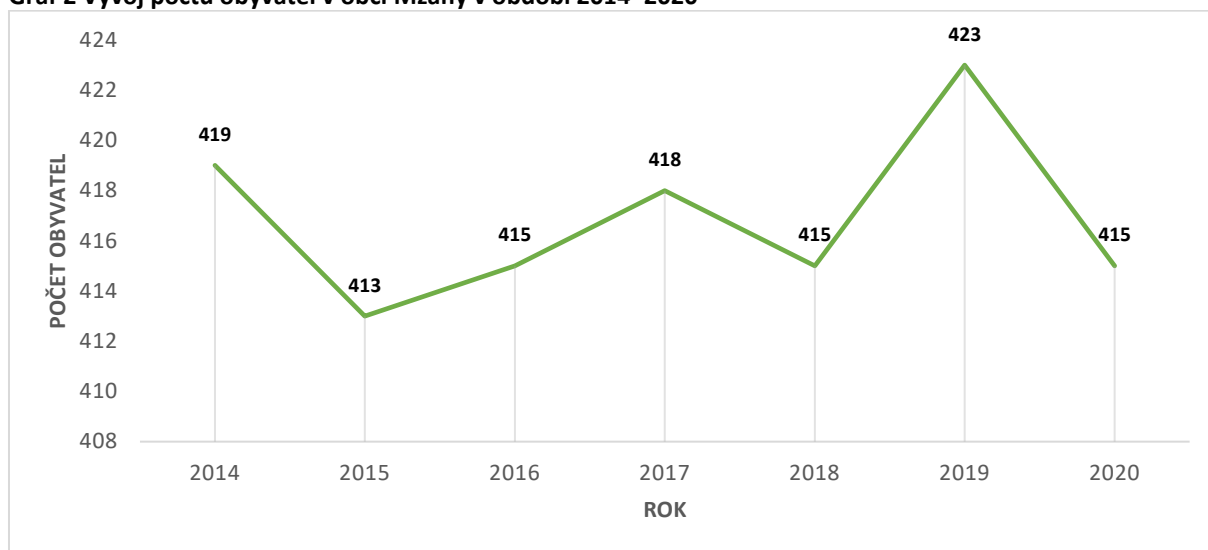

Zdroj dat: ČSÚ (údaje k 31. 12. daného roku), Zdroj dat: Historický lexikon obcí ČR 1869–2005

Za posledních sedm let počet obyvatel kolísal, ale nijak zásadně se nezměnil. Nejvíce obyvatel žilo v obci v roce 2019.

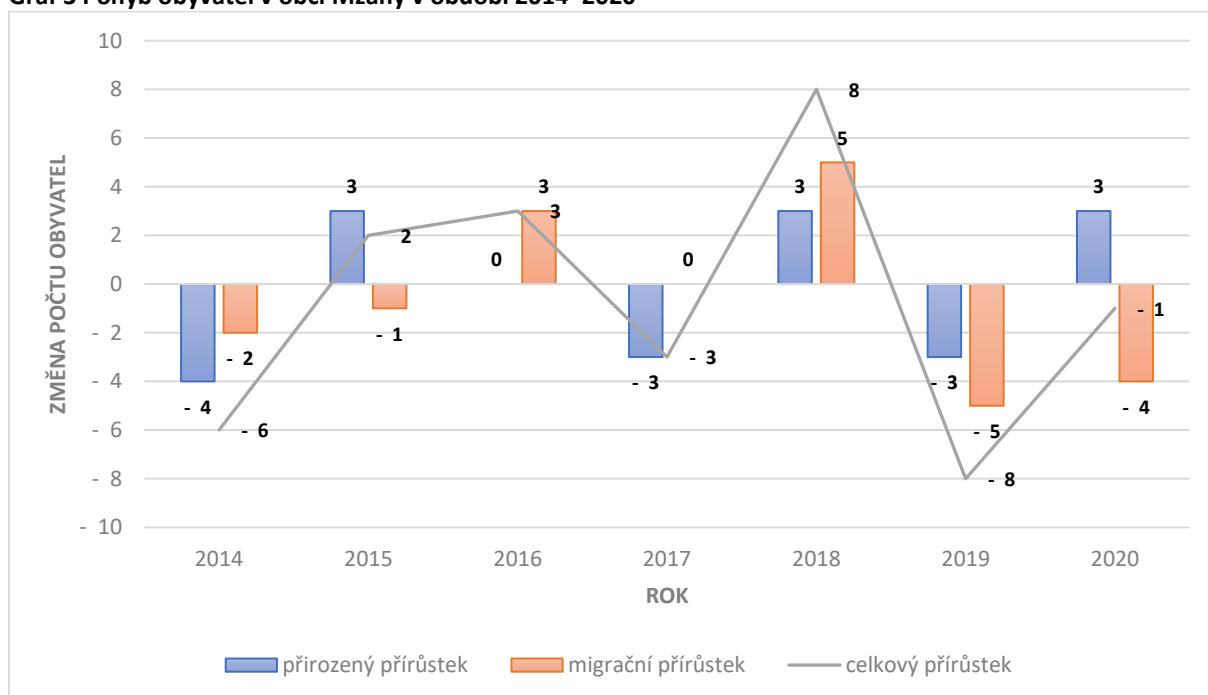
Graf 2 Vývoj počtu obyvatel v obci Mžany v období 2014–2020

Zdroj dat: ČSÚ (údaje k 31. 12. daného roku)

Celkový počet obyvatel se mění jednak přirozeným pohybem obyvatel (proces rození a umírání) a jednak mechanicky (migrací obyvatel). Souhrnně se pak hovoří o bilanci obyvatel. V období 2014–2020 se roční bilance obyvatel výrazněji měnila migrací než přirozeným přírůstkem. Přirozený přírůstek byl kladný v letech 2015, 2018 a 2020, v ostatních letech přirozenou cestou počet obyvatel klesal nebo se neměnil.

Graf 3 Pohyb obyvatel v obci Mžany v období 2014–2020

Zdroj dat: Veřejná databáze, ČSÚ

Migrační přírůstek nabývá v obci Mžany za sledované roky výraznějších hodnot a výkyvů, celkově na změnu počtu obyvatel měl výraznější vliv. Nejvýraznější nárůst počtu obyvatel migrací zaznamenala obec Mžany v roce 2018, kdy touto cestou přibýlo v obci 5 obyvatel, největší úbytek v roce 2019, kdy naopak 5 obyvatel migrací ubylo.

V obci žije celkem 15 osob (7 mužů a 8 žen) s cizí státní příslušností, z toho pouze 5 jich má v obci trvalý pobyt a 10 přechodný pobyt.

Tabulka 1 Cizinci v obci Mžany podle pohlaví, věku a typu pobytu v roce 2019

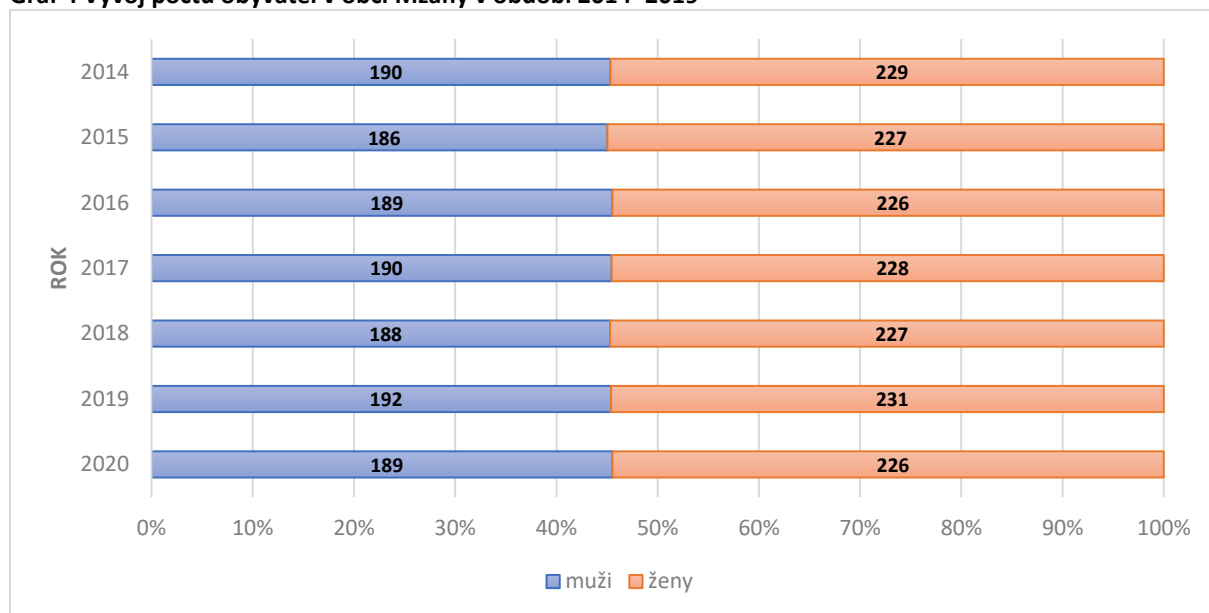
	Muži nad 15 let	Muži do 15 let	Muži celkem	Ženy nad 15 let	Ženy do 15 let	Ženy celkem	CIZINCI CELKEM	z toho přechodný pobyt	z toho trvalý pobyt
Mžany	3	4	7	4	4	8	15	10	5

Zdroj dat: SLDB, ČSÚ 2019

Pro rozvoj a udržení obyvatel v obci je podstatné poskytnout mladým rodinám dostatečné zázemí občanské vybavenosti, které jim a jejich dětem umožní pohodlný život a rozšířit nabídku služeb pro trávení volného času, aby nemuseli za „zábavou“ dojíždět mimo obec.

Ve struktuře obyvatelstva podle pohlaví v Mžanech v současnosti převažují poměrně výrazně ženy nad muži (54,4 % ku 45,6 %), dlouhodobě se tento poměr mění jen velmi nepatrně.

Graf 4 Vývoj počtu obyvatel v obci Mžany v období 2014–2019

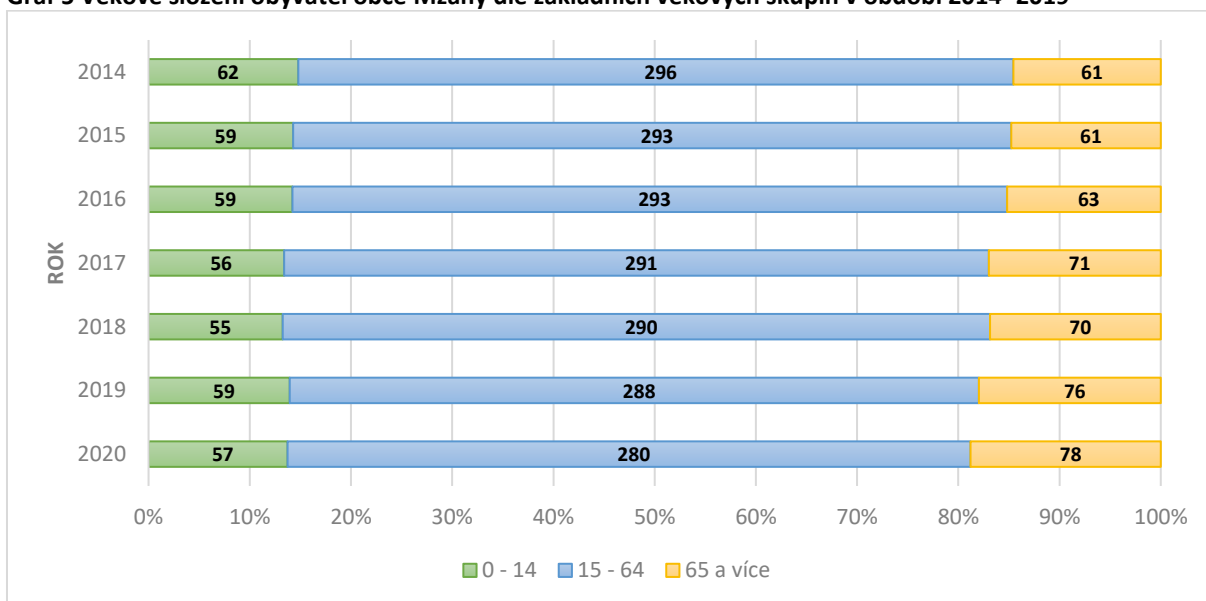

Zdroj dat: Veřejná databáze, ČSÚ

Z hlediska věkové struktury patří obec Mžany mezi netradiční. V obci je nejvýznamnější složka obyvatel v produktivním věku, která tvoří 67,5 % všech obyvatel, což je nad krajským i republikovým průměrem. Ovšem její podíl se setrvale snižuje, ještě v roce 2015 byla na hodnotě 70,9 %. Výrazně rostoucí tendence má složka obyvatel starších 65 let, podíl obyvatel ve věku 0 až 14 let se dlouhodobě snižuje.

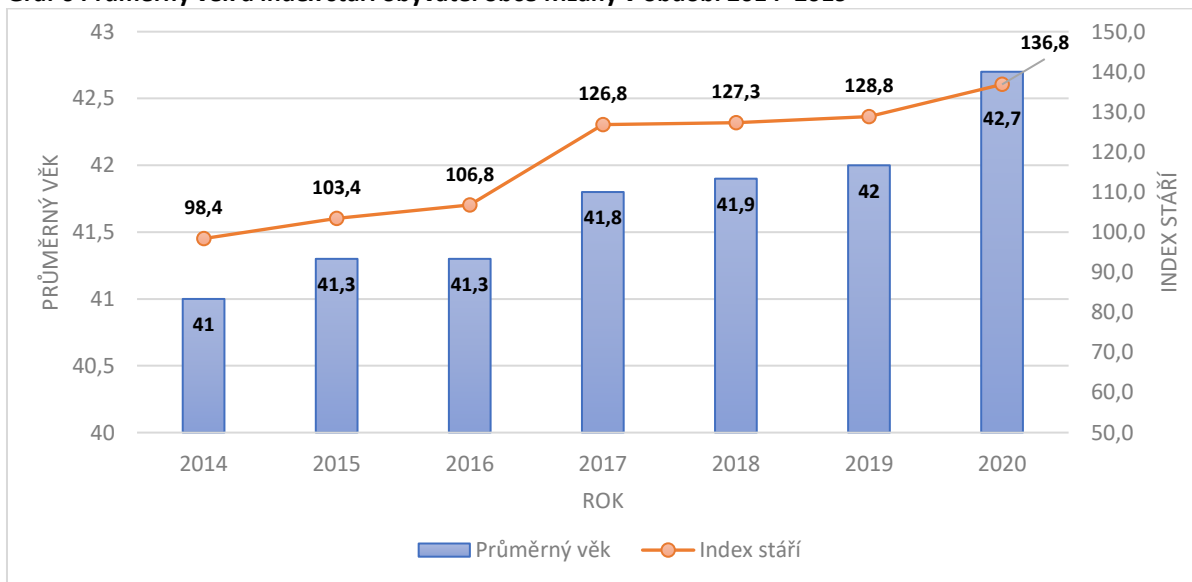
Graf 5 Věkové složení obyvatel obce Mžany dle základních věkových skupin v období 2014–2019

Zdroj dat: Veřejná databáze, ČSÚ

Průměrný věk obyvatel obce Mžany po celé sledované období stoupal, nejvýrazněji mezi roky 2019 a 2020 (o 0,7 roku). Průměrný věk v roce 2020 byl 42,7 let, což je přibližně stejně jako průměrný věk v celé České republice (42,6 let) a o 0,7 roku méně než v Královéhradeckém kraji. **Index stáří** vyjadřuje počet obyvatel nad 65 let ku počtu obyvatel ve věku do 15 let. Index stáří obce Mžany v roce 2020 činil 136,8, což vysoká hodnota, která je jak nad průměrem Královéhradeckého kraje (136,3), tak celé České republiky (123,2). Index stáří rostl po celé sledované období, největší nárůst obec zaznamenala mezi roky 2016 a 2017.

Graf 6 Průměrný věk a index stáří obyvatel obce Mžany v období 2014–2019

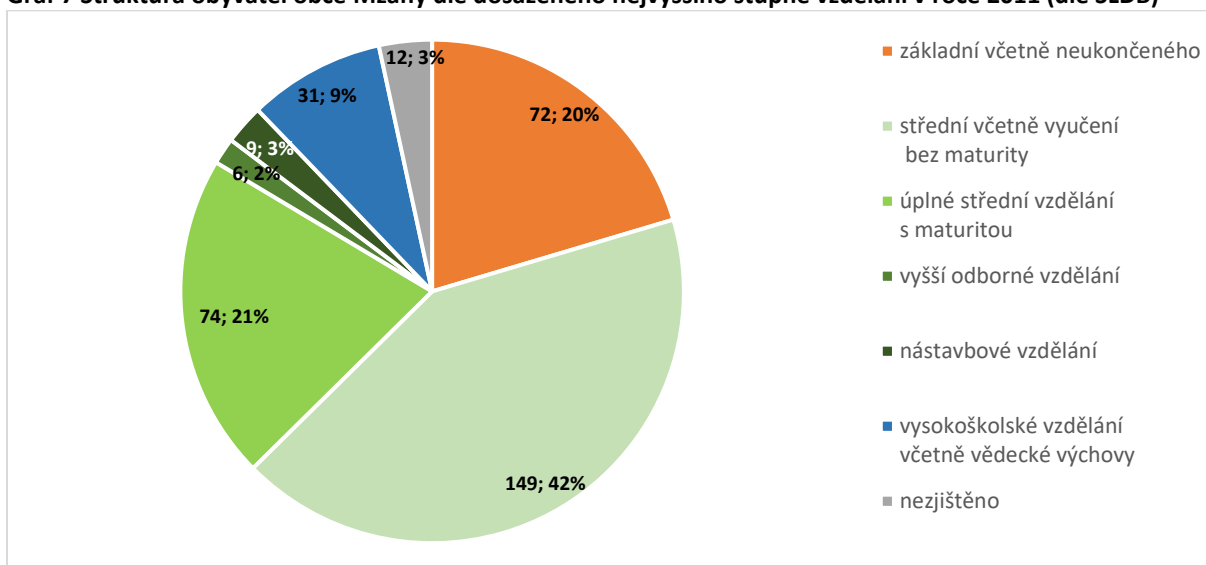
Zdroj dat: Veřejná databáze, ČSÚ

Vzdělanostní struktura obyvatel starších 15 let v obci Mžany v roce 2011 byla následující. Nejvýrazněji převládaly skupiny obyvatel se středním vzděláním: 42 % občanů uvedlo při SLDB 2011 za nejvyšší dosažené vzdělání střední včetně vyučení bez maturity, 21 % úplné střední vzdělání s maturitou, což je hluboko pod úroveň Královéhradeckého kraje (27,4 %) i České republiky (27,1 %). Vysoký je podíl

obyvatel s nejvyšším základním vzděláním, který činí 20 %. Podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v obci činí 9 %, což je horší ve srovnání s krajským průměrem, který v roce 2011 činil 10,1 %.

Graf 7 Struktura obyvatel obce Mžany dle dosaženého nejvyššího stupně vzdělání v roce 2011 (dle SLDB)

Zdroj dat: SLDB, ČSÚ 2011

1.3 Bydlení

V obci Mžany je dle SLDB 2011 evidováno celkem 158 domů, z nichž je 73 % obydlených (115 domů). Naprostá většina z nich patří mezi rodinné, pouze 3 jsou domy bytové. Většina domů byla vystavěna ještě před rokem 1990 a je především ve vlastnictví fyzických osob. Obec nemá k dispozici žádné sociální nebo startovací byty. Na území obce se nachází 1 ubytovna v areálu Zemědělské akciové společnosti Mžany, a.s.

Tabulka 2 Domovní fond v obci Mžany

		Celkem	rodinné domy	bytové domy	ostatní budovy
Domy úhrnem		158	154	3	1
Domy obydlené		115	111	3	1
z toho podle vlastnictví domu	fyzická osoba	105	105	-	-
	obec, stát	-	-	-	-
	bytové družstvo	2	1	1	-
	spoluvlastnictví vlastníků bytů	3	2	1	-
z toho podle období výstavby nebo rekonstrukce domu	1919 a dříve	17	17	-	-
	1920–1970	51	50	1	-
	1971–1980	9	9	-	-
	1981–1990	6	4	2	-
	1991–2000	17	17	-	-
	2001–2011	11	11	-	-

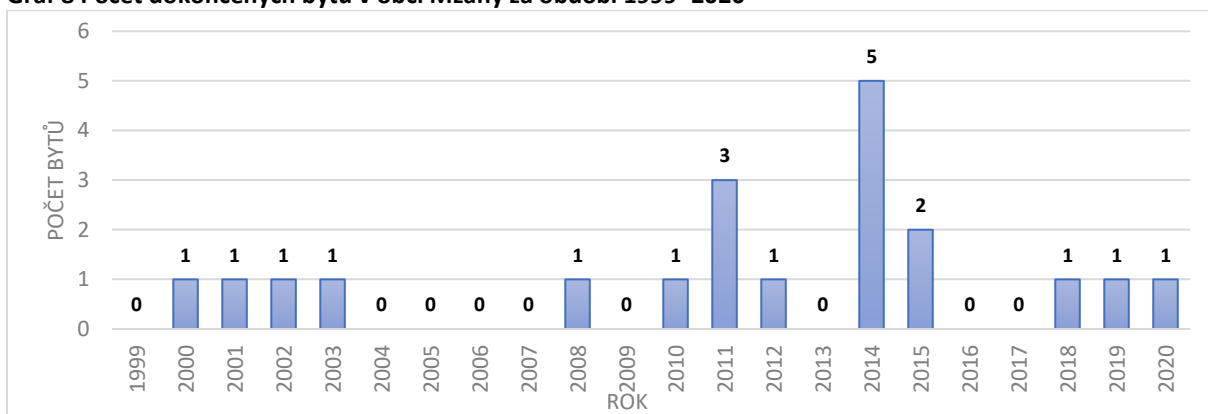
Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

Za dvacetileté období od roku 1999 do roku 2018 bylo v obci Mžany postaveno celkem 18 nových bytů. Intenzita bytové výstavby, která je dána podílem dokončených bytů v daném období v přepočtu na 1 000 obyvatel, je 42,6 dokončených bytů v období 1999–2020. Pro srovnání s vyššími územními celky byla intenzita bytové výstavby v období 1999–2018 na úrovni 35,5 což je hodnota, která je výrazně pod

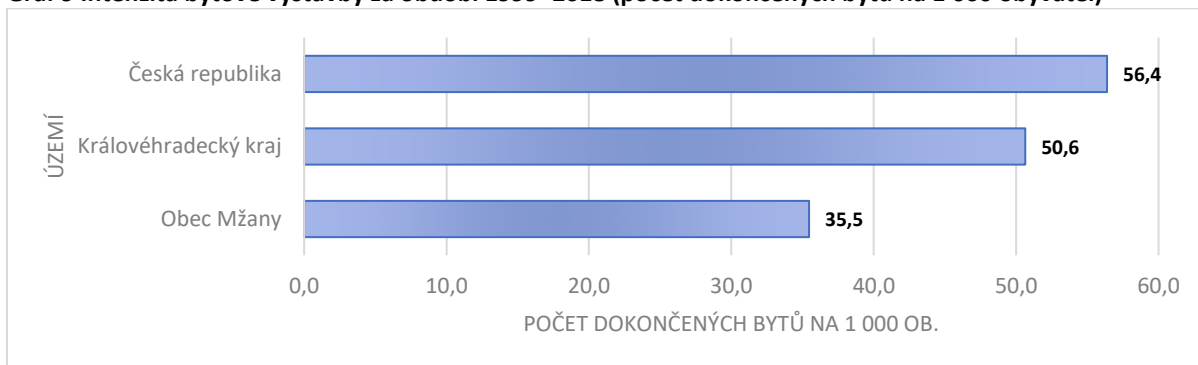
průměrem Královéhradeckého kraje a celé ČR. V roce 2019 bylo nově zasítováno 10 pozemků pro výstavbu.

Graf 8 Počet dokončených bytů v obci Mžany za období 1999–2020

Zdroj dat: ČSÚ

Graf 9 Intenzita bytové výstavby za období 1999–2018 (počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel)

Zdroj dat: ČSÚ

Dle aktuálního územního plánu obce je pro rozvoj bydlení vymezena lokalita Z5b, Z5c na pozemku 830/2 o rozloze 0,8 ha k možné bytové výstavbě pro cca 5 rodinných domů. Obec má v plánu tyto pozemky zasítovat a prodat do roku 2025.

Tabulka 3 Přehled lokalit vhodných pro bytovou výstavbu dle územního plánu

Název lokality	Funkční využití dle územního plánu	Celková plocha (ha)	Plánovaný počet rodinných domů	Plánovaný počet bytů v rodinných domech	Poznámky – fáze přípravy
Z5b, Z5c Pozemek 830/2, k.ú. Mžany	Plochy smíšené obytné venkovské	0,81	Cca 5	-	Záměr (pozemek v majetku ČR – jednání o výměně)

Zdroj dat: obecní úřad

1.4 Místní ekonomika a trh práce

Významným ekonomickým ukazatelem je ekonomická aktivita obyvatel. Ta se však celoplošně zjišťuje pouze během jednotlivých SLDB – poslední relevantní údaj je tedy dostupný k roku 2011, což vzhledem k rychle se měnící ekonomické situaci nemá vysokou vypovídající hodnotu.

Při sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 bylo v obci celkem 184 ekonomicky aktivních osob, podíl ekonomicky aktivních obyvatel činil v roce 2011 přibližně 43,5 %, což bylo výrazně níže než hodnota za Královéhradecký kraj (47,5 %) a Českou republiku (48,5 %).

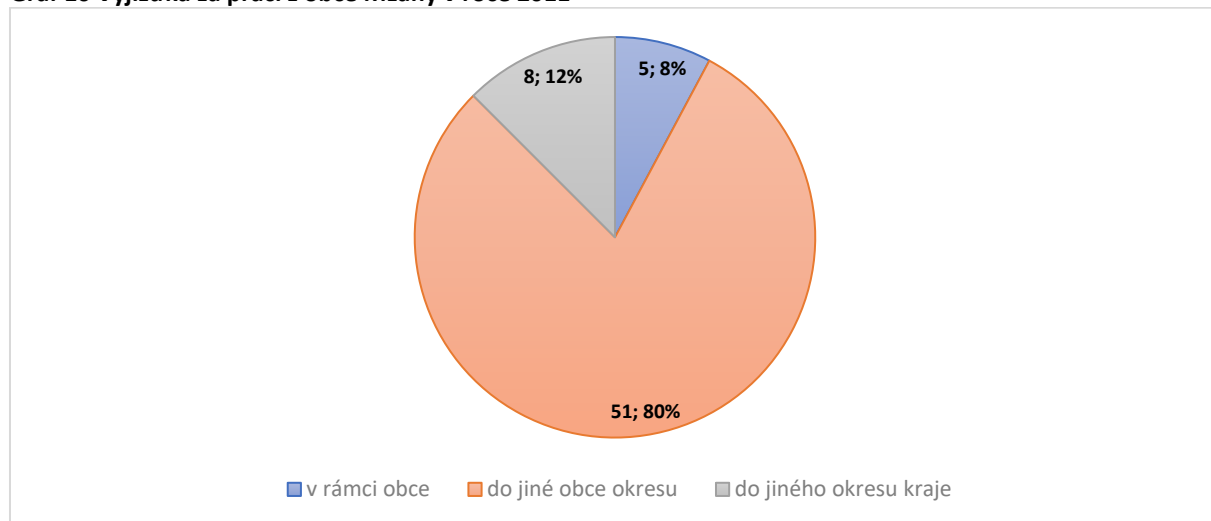
Tabulka 4 Ekonomická aktivita obyvatel obce Mžany v roce 2011

Ekonomická aktivita		
celkem		425
z toho	zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní, pomáhající	161
	pracující důchodci	8
	pracující studenti a učni	3
	ženy na mateřské dovolené (28 nebo 37 týdnů)	4
	nepracující důchodci	107
	ostatní ekonomicky neaktivní s vlastním zdrojem obživy	7
	žáci, studenti, učni	76
	hledající první zaměstnání	1
	ostatní nezaměstnaní	11
	osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	31
	nezjištěno	16

Zdroj dat: SLDB 2011, ČSÚ

Z ekonomicky aktivních obyvatel spadala převážná většina do kategorie zaměstnanců, zaměstnavatelů, popř. živnostníků bez pracujících studentů a učňů. Do ekonomicky neaktivních spadalo v roce 2011 přes 45 % obyvatel obce, z toho přibližně polovinu tvořili důchodci.

Graf 10 Vyjíždka za prací z obce Mžany v roce 2011

Zdroj dat: SLDB 2011, ČSÚ

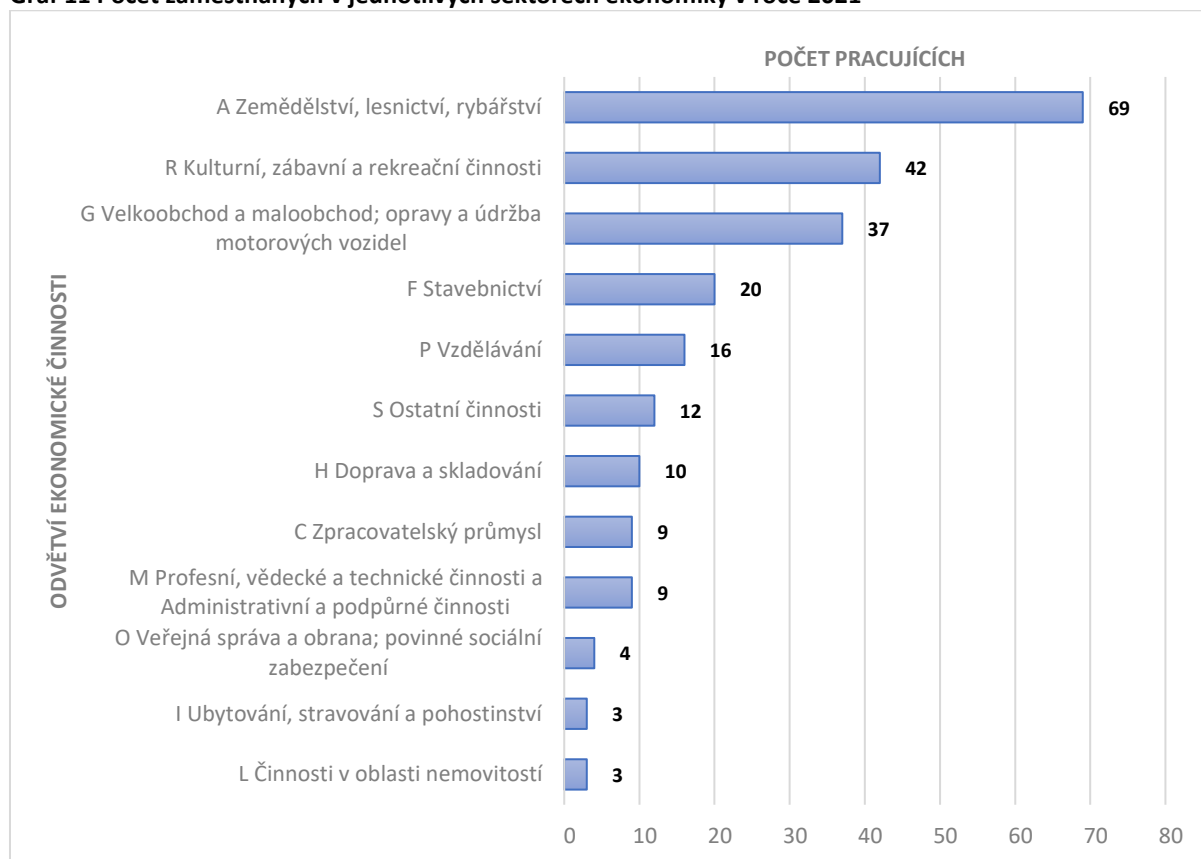
Jednou z významných charakteristik prostorových vazeb sídla je vyjíždka za prací. Z obce Mžany dle výsledků SLDB 2011 vyjíždělo za prací 64 obyvatel, tedy přibližně třetina všech ekonomicky aktivních obyvatel, což svědčí o poměrně silné zaměstnanosti přímo v obci. Vyjíždka za prací je vyšší než krajský průměr.

Z hlediska odvětvové struktury hospodářství nejvíce osob pracuje v odvětví Zemědělství, lesnictví a rybářství, dále v odvětví Kulturní, zábavní a rekreační činnosti; Velkoobchod a maloobchod; Opravy

a údržba motorových vozidel a poté v průmyslu. Odvětvová struktura zaměstnanosti odráží fakt, že v území působí významný zaměstnavatel v zemědělství Zemědělská akciová společnost Mžany, a.s.

Graf 11 Počet zaměstnaných v jednotlivých sektorech ekonomiky v roce 2021

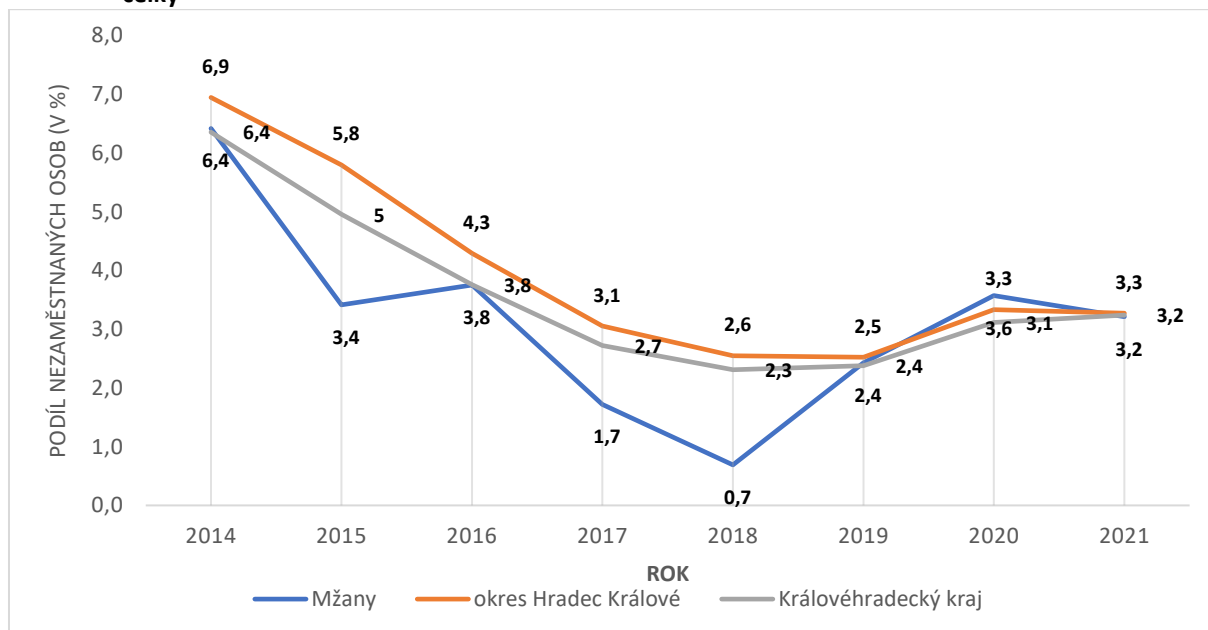
Zdroj dat: Magnusweb, 2021

Podíl nezaměstnaných osob v obci Mžany byl v dubnu roku 2021 na úrovni 3,2 %. Při porovnání s vyššími územními celky si Mžany vedla nepatrně lépe ve srovnání s okresem Hradec Králové (podíl nezaměstnaných osob 3,3 %), ve srovnání s Královéhradeckým krajem je na stejné úrovni (3,2 %). V obci Mžany byly za sledované období zaznamenány výraznější výkyvy než v případě okresu Hradec Králové a Královéhradeckého kraje, i mírný nárůst počtu nezaměstnaných se může na této statistice více projevit vzhledem k malé populační velikosti obce. Z dlouhodobého pohledu se nezaměstnanost v obci Mžany pohybuje v nižších hodnotách než je průměr za kraj a okres. Vzhledem k událostem způsobeným nemocí COVID-19, které mohou vyústit v ekonomickou recesi, je možné očekávat, že podíl nezaměstnaných osob bude v následujících měsících až letech růst v reakci na globální trend. Tento trend ovšem ještě plně nenastoupil, což může být způsobeno jednak setrvačností trhu práce, ale i doposud dostupnou podporou firem z národní úrovně.

Od roku 2014 byly hodnoty nezaměstnanosti přibližně na krajském a republikovém průměru. Podíl nezaměstnaných osob od roku 2014 v Mžanech, stejně jako v celé ČR, významně poklesl, což bylo dáno obdobím ekonomické prosperity. Na nejnižší hodnotě byla míra nezaměstnanosti v roce 2018 (0,7 %), od té doby nezaměstnanost mírně rostla. Působením nadcházející ekonomické krize může v následujících letech dojít ke zvýšení podílu nezaměstnaných osob, na území kraje nebo ČR se tak již děje.

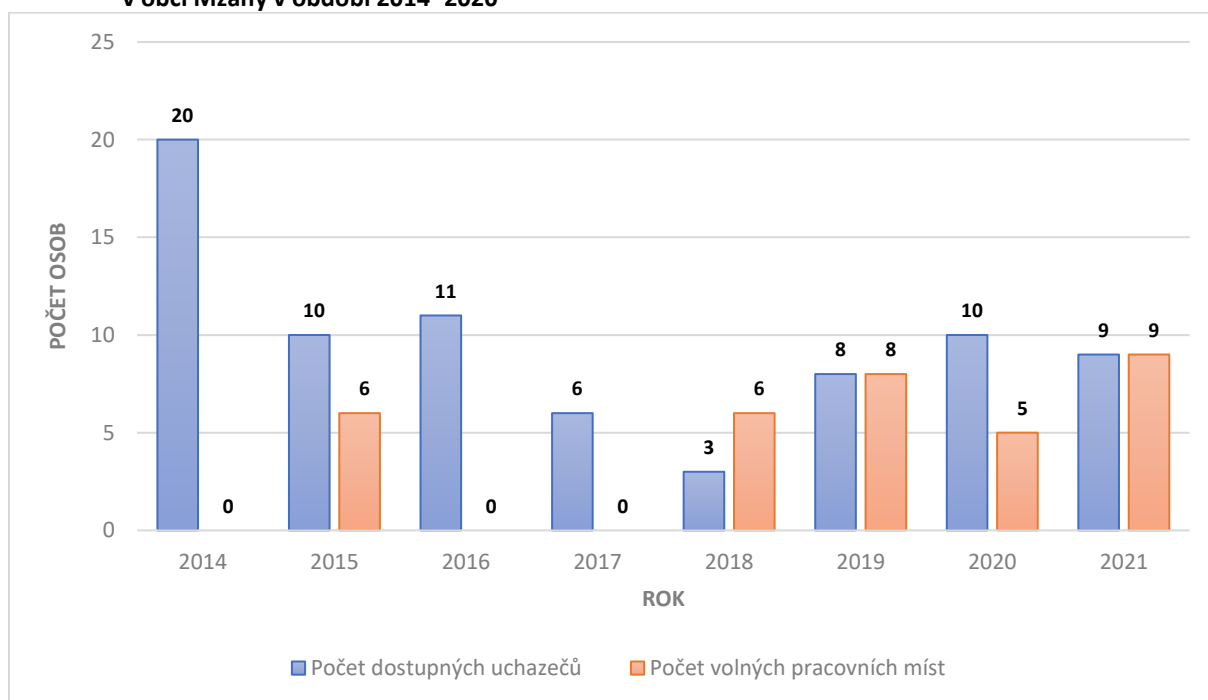

Graf 12 Podíl nezaměstnaných osob v obci Mžany v období 2014–2020: srovnání s vyššími administrativními celky

Zdroj dat: MPSV, 2020

Graf 13 Počet dostupných uchazečů o zaměstnání a počet volných pracovních míst v evidenci úřadu práce v obci Mžany v období 2014–2020

Zdroj dat: MPSV, 2020

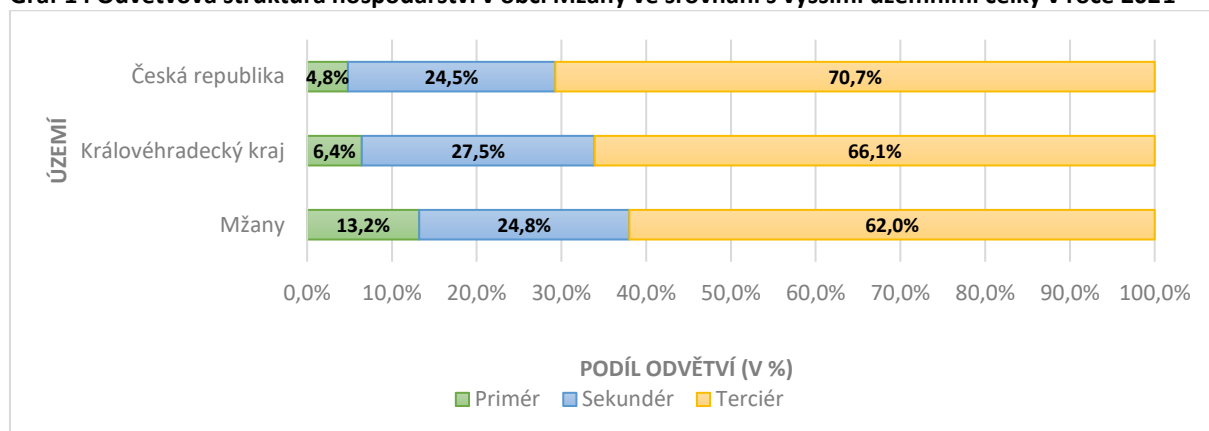
Počet dostupných uchazečů se v obci Mžany pohybuje dlouhodobě v řádech jednotek (nejvíce v roce 2014 – 20 uchazečů o práci). I počet volných pracovních míst v obci je nízký, většinou mírně pod úroveň počtu nezaměstnaných.

V obci Mžany působilo v roce 2021 celkem 121 registrovaných ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou. Počet ekonomických subjektů mírně roste, v roce 2014 jich v obci bylo 108. Roste také

podnikatelská aktivita, která je s hodnotou 291,6 ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel nad úrovní Královéhradeckého kraje a České republiky.

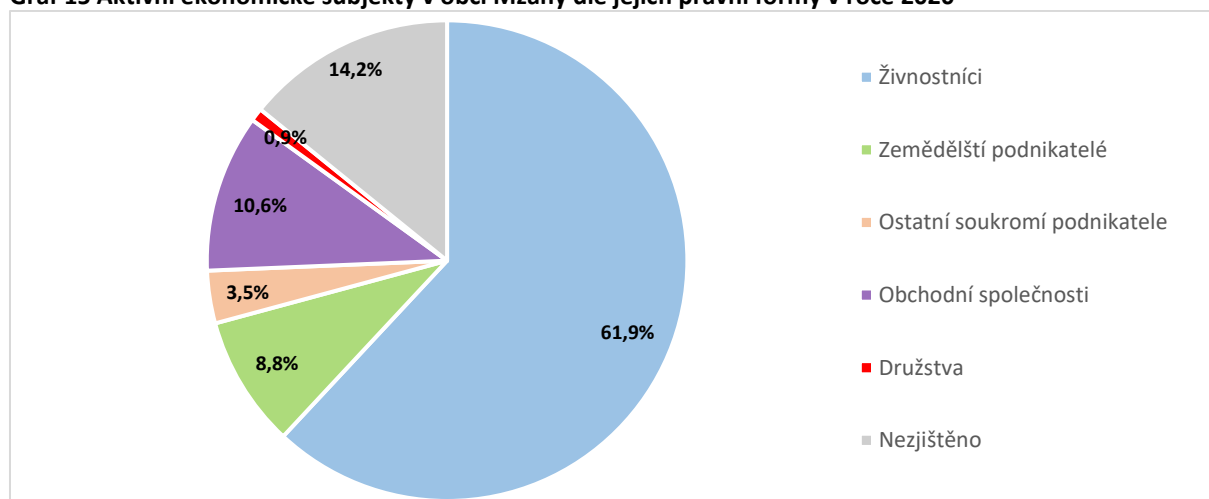
Graf 14 Odvětvová struktura hospodářství v obci Mžany ve srovnání s vyššími územními celky v roce 2021

Zdroj dat: RES, ČSÚ; databáze Magnusweb, 2021

Nejvíce aktivních ekonomických subjektů působilo v terciárním sektoru, tzn. službách, a to 62 % všech aktivních subjektů v obci. Tato hodnota je pod hodnotou krajského průměru (66,1 %) a také pod celorepublikovým průměrem (70,7 %). Druhý nejvyšší počet podnikatelských subjektů působil v sekundárním sektoru (průmysl a stavebnictví) – necelých 24,8 % aktivních ekonomických subjektů. Hodnota ekonomických subjektů v průmyslu a stavebnictví byla pod krajským (27,5 %) průměrem, ale mírně nad průměrem za celé Česko (24,5 %). Výrazně vyšší byl při srovnání s Královéhradeckým krajem i Českou republikou podíl ekonomických subjektů v zemědělství (13,2 %). V zemědělství působil v roce 2021 také velký počet ekonomických subjektů (16) při rozčlenění podniků dle oborů jejich činnosti dle struktury CZ-NACE. Nejvíce zastoupeným segmentem jsou podniky v oblasti velkoobchodu a maloobchodu (20 subjektů).

Graf 15 Aktivní ekonomické subjekty v obci Mžany dle jejich právní formy v roce 2020

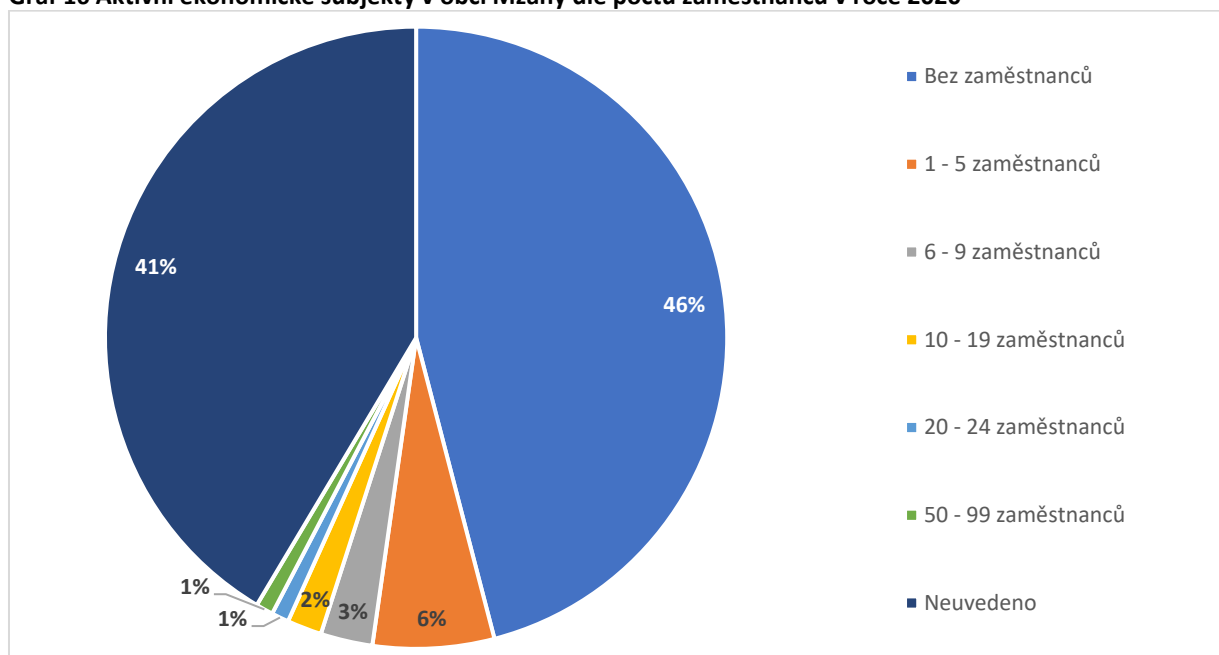

Zdroj dat: RES, ČSÚ; databáze Magnusweb, 2020

Nejvíce aktivních ekonomických subjektů dle právní formy v obci v roce 2020 tvořili živnostníci (70 subjektů, 61,9 %), dále obchodní společnosti (12 subjektů, 10,6 %). 10 subjektů se řadí mezi zemědělské podnikatele a 4 mezi soukromé podnikatele podnikající dle jiných zákonů a 1 subjekt má právní formu družstva. Podíl živnostníků je výrazně nižší při srovnání s Královéhradeckým krajem (73,3 %), i ve srovnání s Českou republikou (67 %).

Graf 16 Aktivní ekonomické subjekty v obci Mžany dle počtu zaměstnanců v roce 2020

Zdroj dat: RES, ČSÚ; databáze Magnusweb, 2020

Dle oficiálních statistik (databáze Magnusweb) působilo v roce 2021 v Mžanech 51 podniků bez zaměstnanců, 7 podniků s 1 až 5 zaměstnanci, 3 s počtem zaměstnanců mezi 6 a 10, 2 podniky s 10 až 19 zaměstnanci, a po jednom podniku v kategoriích 20 až 24 zaměstnanců a 50-99 zaměstnanců. Zbytek podniků počet zaměstnanců neuvedl. Nejvýznamnějšími zaměstnavateli v obci jsou Zemědělská akciová společnost Mžany, a.s. a Miloš Lindr.

Tabulka 5 Nejvýznamnější zaměstnavatelé v obci Mžany v roce 2021

Název subjektu	Kategorie počtu zaměstnanců CZ	Hlavní NACE
Zemědělská akciová společnost Mžany, a.s.	50–99 zaměstnanců	Smíšené hospodářství
Miloš Lindr	10–19 zaměstnanců	Nespecializovaný velkoobchod
Základní škola a mateřská škola, Mžany, okres Hradec Králové	10–19 zaměstnanců	Primární vzdělávání
Jiří Šubrt	6–9 zaměstnanců	Truhlářské práce
GM KAŠPAR a PARTNER s.r.o.	6–9 zaměstnanců	Silniční nákladní doprava
Zemědělské družstvo Mžany	6–9 zaměstnanců	Smíšené hospodářství

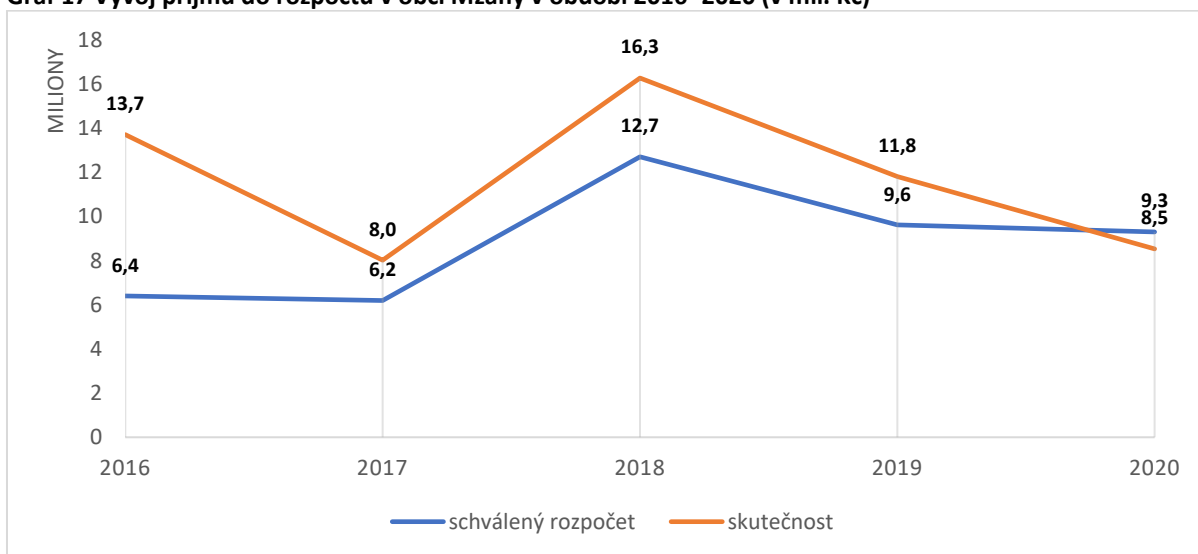
Zdroj dat: RES, ČSÚ; databáze Magnusweb, 2020

1.5 Hospodaření obce

Hlavním nástrojem pro analýzu hospodaření obce je její rozpočet. Ten se primárně dělí na příjmy a výdaje. Porovnání příjmů ve schváleném rozpočtu a ve skutečnosti jsou z většiny ve skutečnosti vyšší, než je schválený rozpočet. Rok 2020 byl z velké části ovlivněn pandemií nemoci COVID-19. Nárůst v roce 2018 byl v důsledku realizace prodeje pozemků k výstavbě rodinných domů (lokalita Z5d). V roce 2019 pak došlo k proplacení dotace projektu Vybudování zázemí pro hasiče – stavební úpravy 2. NP, který byl spolufinancován z EU a ještě probíhal doprodej pozemků v lokalitě Z5d.

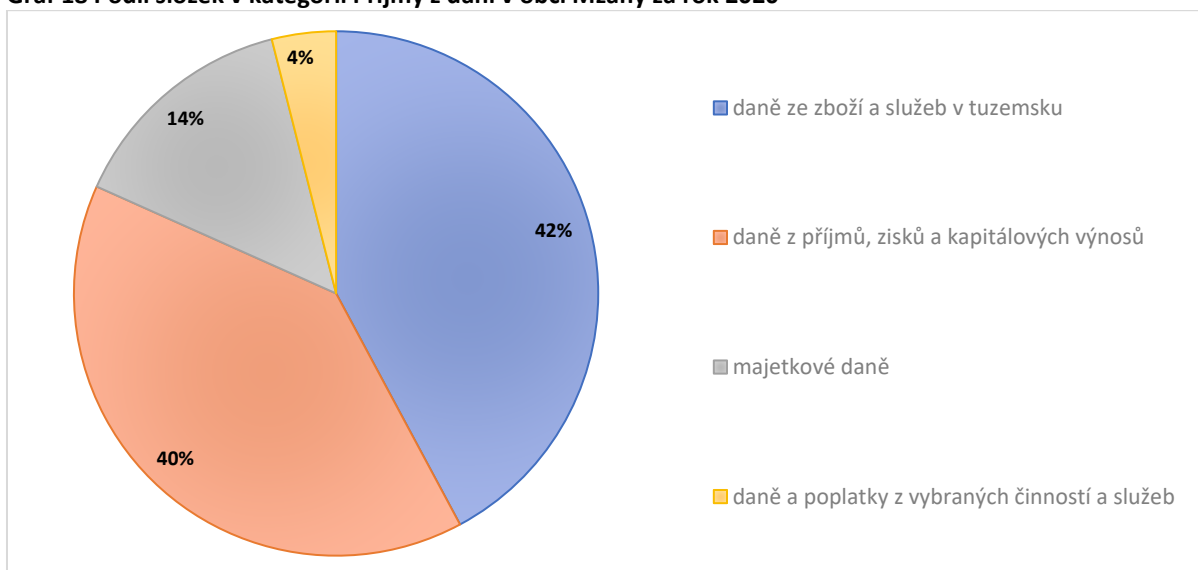
Graf 17 Vývoj příjmů do rozpočtu v obci Mžany v období 2016–2020 (v mil. Kč)

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz

Z celkových příjmů obce mají největší podíl daně. V daních dominují daně ze služeb, zboží – tj. DPH a ze zisků, příjmů a kapitálových výnosů.

Graf 18 Podíl složek v kategorii Příjmy z daní v obci Mžany za rok 2020

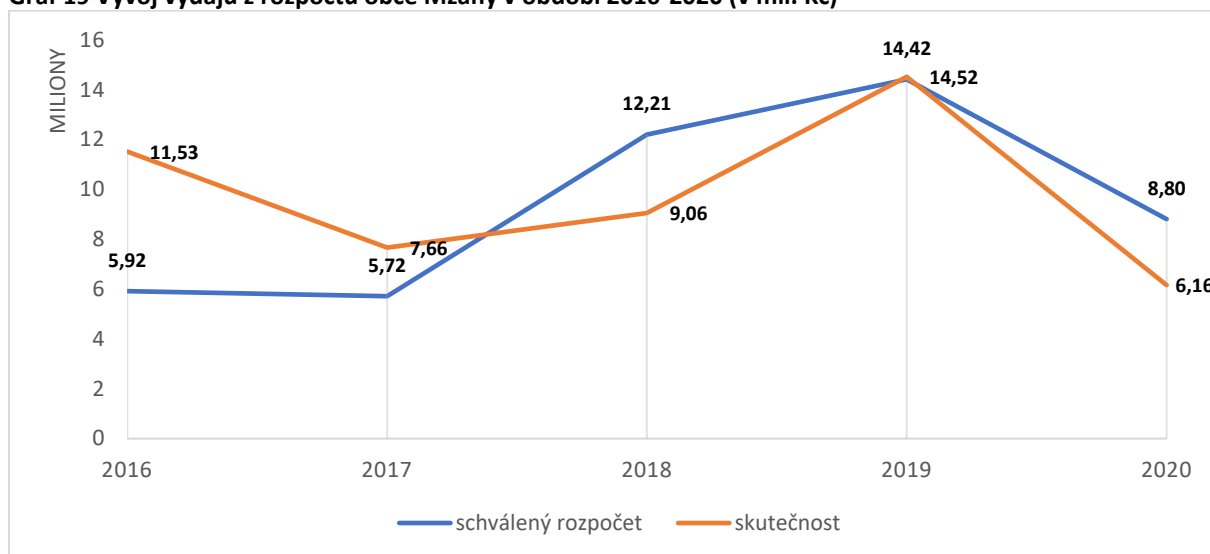

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz

Výdaje obce Mžany byly nejvyšší v roce 2019 (graf níže). Tento rok ještě nebyl poznamenán pandemií nemoci COVID-19, která má pravděpodobně za následek pokles výdajů v roce 2020. V roce 2019 bylo největší investiční akcí Prodloužení vodovodu a kanalizace.

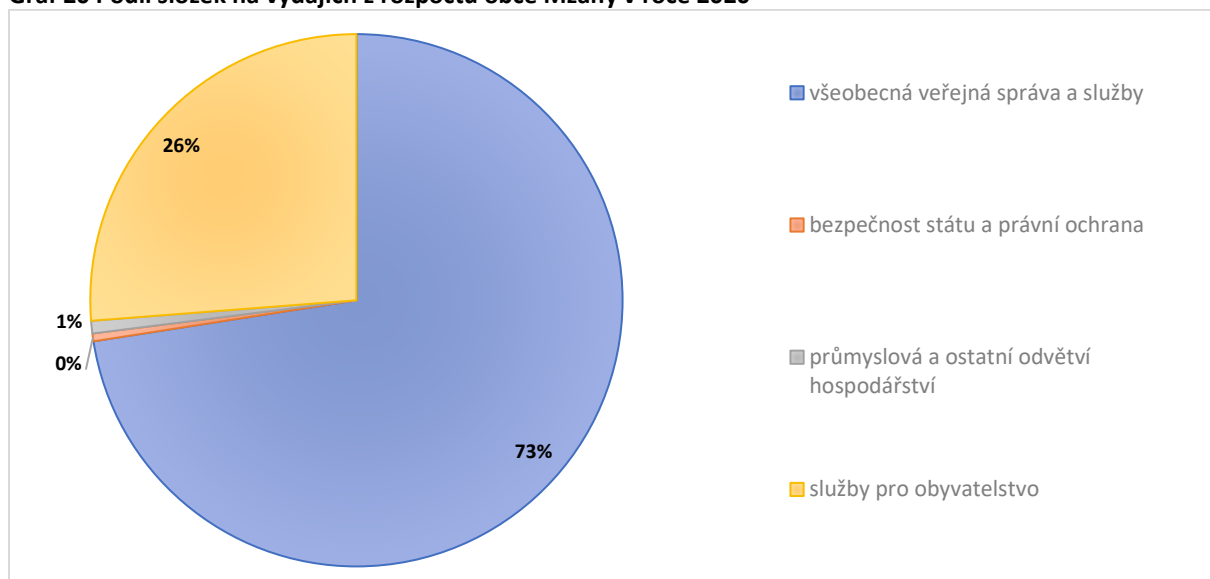
Graf 19 Vývoj výdajů z rozpočtu obce Mžany v období 2016–2020 (v mil. Kč)

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz

Ve výdajích za rok 2020 má nejvyšší podíl složka veřejné správy a služeb, konkrétněji se jedná o činnost místní správy. Další neméně významnou položkou ve výdajích obce byly služby. Ve službách bylo ve velké míře podpořeno vzdělávání a školské služby, dále pak ochrana životního prostředí v obci a přilehlém okolí.

Graf 20 Podíl složek na výdajích z rozpočtu obce Mžany v roce 2020

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz

1.6 Občanská vybavenost

Mžany nedisponují plnou základní občanskou vybaveností. V obci chybí obchod s potravinami. Stravovací služby a ubytování poskytuje Pivovar Lindr.

Obecní úřad

Obecní úřad Mžany poskytuje základní služby pro občany obce. Přímo na obecním úřadě lze uhradit různé druhy obecních poplatků. Při komunikaci s občany využívá obecní úřad kromě klasického rozhlasu i webových stránek a možnosti informačních SMS, pomocí kterých zástupci obce informují občany o sportovním a kulturním dění, o různých oznámeních či úřední desce. Pobočka České pošty ani Czech POINT se v obci nenachází. Nejbližší pobočka pošty je v Dohalicích a pobočka Czech POINT v Sadové.

Mateřská a základní škola

Vzdělávání žáků nabízí Základní a mateřská škola Mžany. Základní škola je školou malotřídní se 2 třídami a obvykle čtyřmi postupnými ročníky. Kapacita ZŠ je 58 žáků a MŠ 35 dětí. Spádově přicházejí do ZŠ žáci ze Mžan, Sadové, Dubu a Stračovské Lhoty. Do MŠ k těmto dětem přibývají ještě žáci z obcí Dohalice, Sovětice, Horní Dohalice, Mokrovousy. Součástí školního areálu je i jídelna, vařící též pro žáky ZŠ Dohalice, školní družina a knihovna, a dále tělocvična a venkovní hřiště.

Obrázek 2 Základní a mateřská škola Mžany

Zdroj: vlastní foto

Sportoviště a dětská hřiště

Na návsi u rybníčka je dětské hřiště a na začátku cyklostezky do Sadové je také fitness hřiště. Pro sportovní aktivity lze využít i areál Pivovaru Lindr, který nabízí víceúčelové hřiště, horolezeckou stěnu, bowling apod.

Obrázek 3 Hřiště u Pivovaru Lindr v Mžanech

Zdroj: vlastní foto

Zdravotní a sociální služby

Zdravotní služby poskytuje ordinace praktického lékaře sídlící v budově obecního úřadu. Na území obce působí i fyzická osoba v oboru domácí péče – porodní asistentka. Specializované zdravotní služby jsou dostupné v Nechanicích a v Hradci Králové.

Přímo v obci nemá své zařízení žádný poskytovatel sociálních služeb. Občané obce proto musí využívat terénní a ambulantní služby od poskytovatelů služeb z nedalekých Nechanic a Hradce Králové (např.: Soukromé senior centrum Nechanice s.r.o., Centrum sociální pomoci a služeb Hradec Králové, Oblastní Charita Hradec Králové, Pracoviště ošetrovatelské péče Hradec Králové atd.).

Požární bezpečnost

Požární bezpečnost zajišťuje místní jednotka sboru dobrovolných hasičů (JPO III).

1.7 Kultura a spolková činnost

V obci Mžany je pořádáno celoročně nespočet akcí pro všechny věkové kategorie. Obec pořádá řadu kulturních a dalších společenských akcí a zároveň spolupracuje s místními spolky na realizaci dalších akcí. V obci působí řada místních spolků a dalších uskupení: Sdružení dobrovolných hasičů Mžany, Myslivecký spolek Hvězda Mžany, Kaštánek Kulturní Spolek, Zkrášlovací spolek Mžany, Rybářský spolek Mžany, Mžanský klub aktivních důchodců a spolek žen ve Stračovské Lhotě.

Informátorem o akcích a kulturním životě jsou nejčastěji obecní rozhlas, sociální síť a vývěsní místa. Tradičně se v Mžanech konají akce jako např. Tříkrálová sbírka, Rozsvícení vánočního stromu, Pohádková stezka a dětské dny a Uklidíme Česko.

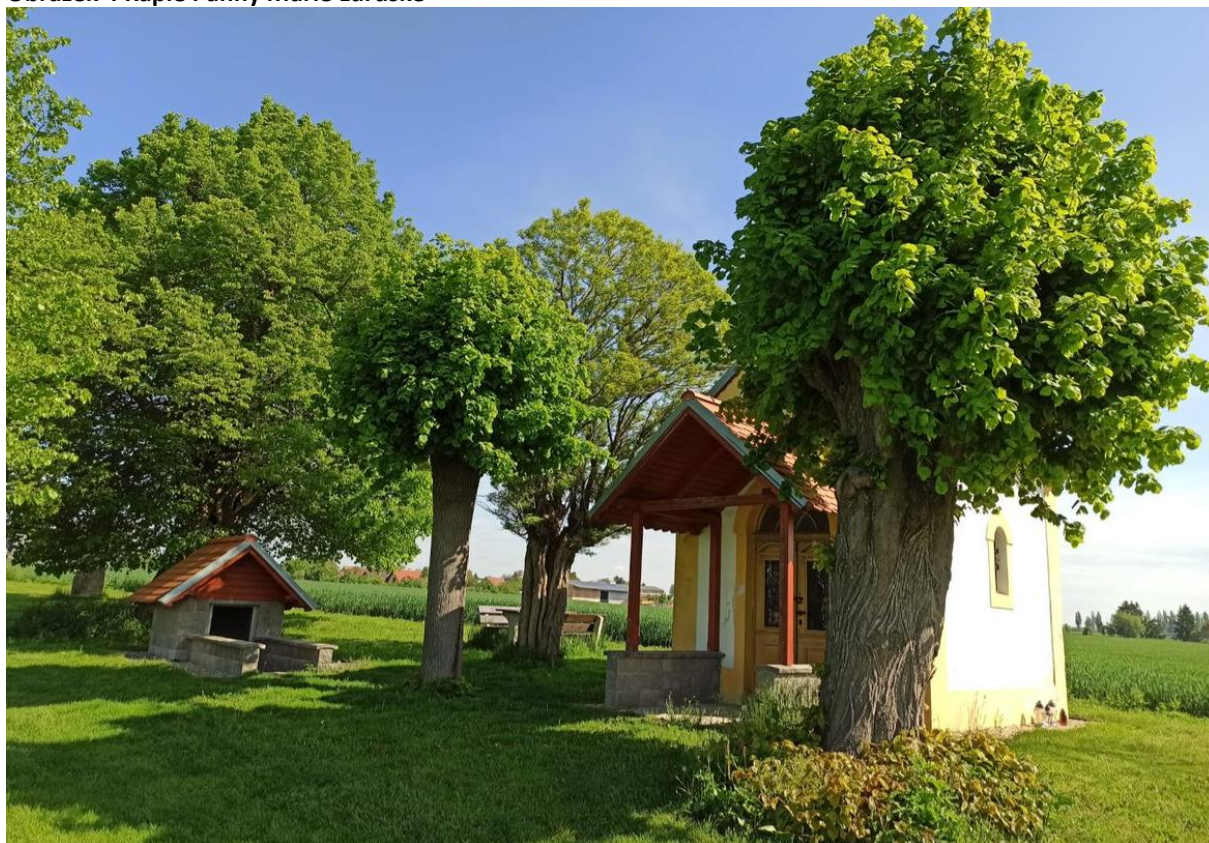
Místní hasiči často přispívají ke společenskému dění v obci. Kromě aktivní účasti v rámci ochrany obyvatelstva se podílejí na spolupořádání akcí v obci. V neposlední řadě se na společenském a kulturním dění v obci Mžany podílí Pivovar Lindr. Pivovar je sám pořadatelem mnoha akcí – např.

v zimě dělá na hřišti u pivovaru kluziště, kde probíhá amatérská hokejová soutěž týmů okolních obcí a ve volných chvílích je hřiště volně přístupné veřejnosti. Kromě hřiště u pivovaru lze v obci využít i venkovní posilovnu nebo dětské hřiště.

Cestovní ruch v obci není nijak zvlášť rozvinut. Zajímavé jsou informační tabule, které se týkají Rakousko-pruské války 1866 a jsou rozesety po celém širším regionu. Další zajímavostí a možným turistickým lákadlem jsou menší vesnické sakrální stavby – např. Kaple Panny Marie Lurdské. Za jistý specifický druh cestovního ruchu lze považovat i tzv. „pivní turistiku“, tedy návštěvu místního pivovaru nadšenci do malých řemeslných pivovarů.

Obrázek 4 Kaple Panny Marie Lurdské

Zdroj: vlastní foto

1.8 Infrastruktura

Doprava

V rámci správního území obce Mžany existuje pouze doprava silniční. Východně od katastru obce vede regionální jednokolejná neelektrizovaná železniční trať Hradec Králové – Turnov č. 041. Správa železnic její modernizaci v blízké budoucnosti neplánuje.

Silniční síť na území obce tvoří silnice III. třídy, zejména pak silnice III/32341, která tvoří páteř dopravy v obci. Tu doplňují silnice III/32342 Sadová – Mžany, silnice III/32345 Stračovská Lhota – Pšánky a silnice III/32346 Dub – Stračov. Západní okraj katastru obce lemuje silnice II. třídy II/323 vedoucí z Milovic u Hořic do Břehů u Přelouče. V blízkosti části Dub prochází důležitá silnice I. třídy, druhá nejdelší v ČR, s označením I/35, jež je spojnici Hradce Králové s Hořicemi a Jičínem.

Místní komunikace mají z většiny průjezdní charakter, pouze několik z nich končí slepě. Řada úseků silnic na území obce vykazuje nevyhovující stav povrchu nebo nedostatečné šířkové parametry. Ve velmi špatném stavu jsou silnice III/32341 a silnice III/32346 z Dubu do Stračova, jejichž vlastníkem je Královéhradecký kraj. Z komunikací v majetku obce je v havarijním stavu účelová komunikace spojující Mžany se silnicí I/35. K veřejnému parkování v současné době slouží zejména plochy před a za obecním úřadem, plochy před ZŠ a MŠ Mžany a plocha u zemědělského družstva Mžany a plochy před komerčními objekty (pivovar). Parkování probíhá rovněž živelně na nezpevněných krajnicích a veřejné zeleni. Parkuje se i v prostorách vjezdů na soukromé pozemky.

V posledních pěti letech došlo v obci k 16 dopravním nehodám, během nichž došlo k lehkému zranění 2 osob. Oproti předchozímu období poklesl počet nehod o 24 %, počet lehce zraněných osob až o 60 %. Dle aplikace Centra dopravního výzkumu Statistické vyhodnocení nehod v mapě je hlavním ohniskem dopravních nehod silnice I/35 v cca kilometru dlouhém úseku u části Dub táhnoucím se od kopce Bukvice směrem k Sadové. V letech 2010 a 2016 proběhlo na této silnici sčítání dopravy. V roce 2016 zde denní intenzita provozu činila celkem 14 342 vozidel (nárůst o 13,6 % oproti roku 2010), z toho 3 940 nákladních aut (nárůst o 7,5 % oproti roku 2010). Silnici I/35 by měla v budoucnosti nahradit dálnice D35, konkrétně úsek Hořice – Sadová. Se zahájením stavby se počítá v roce 2022, s uvedením do provozu pak v roce 2025. Těleso budoucí dálnice bude vedeno severně od stávající silnice I/35 a nebude tak zasahovat do katastru obce Mžany.

Obec Mžany je obsluhována pouze autobusovou dopravou. Veřejnou dopravu osob zajišťují v roce 2021 dopravní společnosti BusLine KHK s.r.o. a AUDIS BUS s.r.o. Na území obce jsou situovány čtyři autobusové zastávky, v každé zastavěné části obce se nachází jedna. Spojení s Hradcem Králové a Hořicemi zajišťuje 15, resp. 23 přímých autobusových spojů, během víkendů je obec obsluhována pouze 6 spoji. Doba jízdy do Hradce Králové je přibližně 16 minut, do Hořic 12 minut. Všechny tyto spoje odjíždějí ze zastávky Mžany, Dub, odb. (zastávka je od části Mžany vzdálena cca 1,5 km), ze samotné zastávky Mžany, ObÚ jezdí pouze 4 spoje denně. Problém je zastávka v místní části Dub na silnici 35 ve směru na Jičín, kde chybí záliv pro zastavení autobusu a celkově není tato zastávka pro nástup bezpečná. Občané obce mají možnost využívat i železniční osobní dopravu ze železniční stanice v Sadové vzdálené rovněž 1,5 km. Odsud jezdí denně do Hradce Králové a Hořic 16 vlaků (o víkendech 11). Doba jízdy je delší než u autobusu, do Hradce Králové je to 20 minut, u Hořic 17 minut.

Tabulka 6 Přehled přímých autobusových a vlakových spojů z obce Mžany do Hradce Králové a Hořic (stav ke květnu 2021)

Výjezd z obce Mžany ve směru	Autobusy všední den	Autobusy víkendy	Vlaky všední den	Vlaky víkendy
Hradec Králové	15	6	16	11
Hořice	23	6	16	11

Zdroj: IDOS

Výrazný rozvoj nemotorových způsobů dopravy, zejména cyklo dopravy (doprava na jízdním kole za prací, službami, kulturou a do škol), vede v posledních dvou dekadách k vytváření potřebné infrastruktury pro cyklisty a to v podobě samostatných stezek pro cyklisty nebo stezek pro chodce a cyklisty se sloučeným provozem, jízdních pruhů na komunikacích či piktogramových koridorů pro cyklisty a cyklotras vyznačovaných pomocí směrových značení s piktogramem jízdního kola (včetně údržby značení) na již existujících komunikacích. Oficiální stezka se smíšeným provozem chodců a cyklistů spojuje od roku 2017 Mžany se Sadovou. V územním plánu obce nejsou již vymezeny žádné koridory pro budoucí cyklostezky. Nicméně obec ještě plánuje realizaci samostatné cyklostezky ze Mžan jižním směrem po stávající komunikaci. Alternativou k bezpečným cyklostezkám či smíšeným

stezkám jsou v území polní účelové komunikace s vyloučeným provozem motorové dopravy, které Mžany propojují se sousedním Stračovem, Mokrovousy či částí Dub. Těmto komunikacím však chybí plnohodnotný zpevněný povrch. Množství polí v okolí obce zhoršuje propustnost území pro chodce a cyklisty. Katastr obce protínají dvě lokální značené cyklotrasy IV. třídy č. 4286A Lodín – Suchá – Třesovice – Všestary (odbočka Suchá – Mžany) a č. 4293 Petrovice – Čistěves.

Pěší doprava se vzhledem k rozmístění zástavby uplatňuje na místních a účelových komunikacích a silnicích III. třídy. Chodníky se nacházejí pouze v části Mžany, v dalších částech obce chybí. Výstavba chodníků je však místy nemožná kvůli omezeným šířkovým parametrům nebo majetkovým poměrům. Obec plánuje dobudování chodníků podél průtahů hlavních silnic zastavěným územím ve všech částech obce.

Obrázek 5 Cyklotrasy na území obce Mžany a v jejím okolí (stav ke květnu 2021)

Zdroj: www.cykloserver.cz

Sítě

Obec Mžany má téměř kompletně vybudovanou inženýrskou síť s veřejným vodovodem, kanalizačním řádem a rozvody plynu.

Obec je napojena na Vodárenskou soustavu východní Čechy. Vlastní zástavba je ovlivňována tlakovou úrovní z vodojemu Máslojedy a dále redukční šachtou Čistěves. Hlavní zásobní řád je veden z vodojemu přes obce Horní Dohalice, Dohalice, Sadová, Mžany, kde se rozvětjuje na Dub a dále do Klenice, ze Mžan též na Stračovskou Lhotu se Zavadilkou a dále na Stračov. Na systém veřejného vodovodu je napojena cca polovina obyvatel, ostatní jsou zásobováni vodou individuálně. Zemědělská akciová společnost Mžany má vlastní zdroje vody. Je navrženo, že budou na vodovod dle potřeby napojovány

nově zastavěné lokality. Provozovatelem a vlastníkem vodovodu je společnost Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s.

Stávající kanalizace odvádí hlavně vody srážkové a drenážní. Odpadní vody z většiny nemovitostí jsou předčištěny v septicích a přepady z nich jsou zaústěny do místní kanalizace. Tato byla vybudována kolem roku 1962 a z velké části se jednalo o zakrytí příkopů do trub a místní vodoteče, která z rybníka nad obcí protéká celou zastavěnou částí obce. Voda z rybníka je vedena přes obec potrubím, do kterého jsou zaústěny i jednotlivé větve kanalizace. Toto potrubí ústí do Mžanského potoka. Odpadní vody z obce jsou velice ředěny drenážními i balastními vodami – z toho důvodu vlastní kanalizace nevyhovuje předpisům na jednotnou kanalizaci.

Stav kanalizací nevyhovuje pro vybudování oddílné kanalizace. V obci Mžany i všech místních částech se budou čistit odpadní vody individuálně. Obec má schválen Kanalizační řád a jednotlivé nemovitosti, které jsou napojeny do kanalizace mají s obcí podepsané smlouvy o vypouštění předčištěných odpadních vod. Obec vzhledem k absenci vhodného pozemku prozatím neplánuje vybudování ČOV.

Dále viz. Kanalizační řád obce Mžany.

Řešené území je napájeno elektrickou energií vrchním primérním rozvodným systémem 35kV. Území je napájeno z primérních linek 35kV VN 490. Z těchto linek jsou vrchními odbočkami připojeny trafostanice v obci. Primární rozvodný systém 35 kV zůstane zachován. Nová zástavba bude připojována vrchním nebo kabelovým sekundárním vedením. Stávající vrchní rozvodná síť bude podle možností a požadavků na výkon postupně kabelizována. Provozovatel elektrické sítě v obci je ČEZ Distribuce a.s.,

V rámci zvyšování bezpečnosti v obci a snižování spotřeby energií se doporučuje modernizace zastaralého veřejného osvětlení. Dosluhující a neúsporné sodíkové výbojky by měla nahradit LED svítidla. Stávající pouliční lampy navíc neumožňují vhodné usměrnění toku svícení, čímž přispívají ke světelnému znečištění.

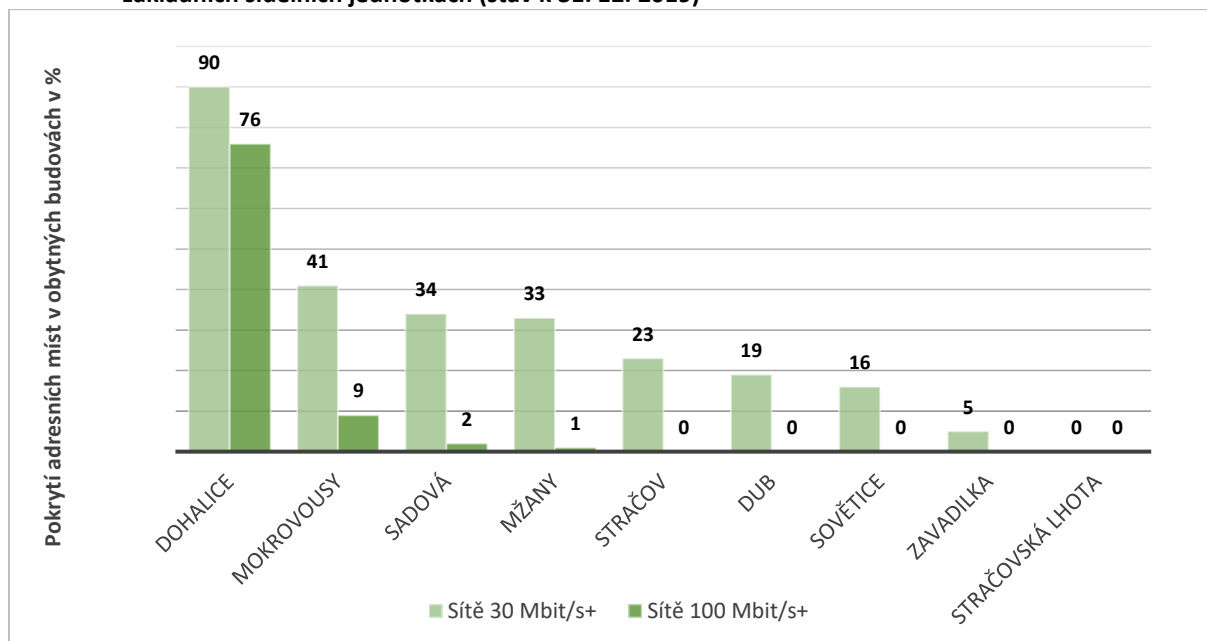
Obec Mžany je zásobována VTL plynovodem. Části obce jsou napojeny na VTL plynovod pomocí převodních stanic a jednotliví odběratelé v sídlech jsou zásobováni pomocí STL rozvodní sítě. Katastrem obce prochází trasa produktovodu ČEPRO a.s. a s ní související doprovodný kabel. Koncepce zásobování plynem je stabilizovaná. V rozvojových lokalitách se počítá s napojením na stávající plynovodní řady.

V obci nebyla provedena kabelizace telefonní sítě. Stav pokrytí všech mobilních operátorů je v obci dobrý. Katastrem obce procházejí dva dálkové optické kabely (DOK) a to podél silnice I/35 (DOK Hradec Králové – Hořice), a v jižní části území (DOK Všeň – Nový Bydžov).

Společnosti O₂, T-Mobile a Vodafone poskytují v obci připojení k vysokorychlostnímu mobilnímu internetu (LTE) v pásmu 800 s maximální rychlostí stahování až 75 Mbit/s. Reálná rychlost stahování je však nižší. Dle aplikace Veřejná konzultace Ministerstva průmyslu a obchodu ČR bylo území obce k 31. 12. 2019 bílým místem, tzn. že v obci je vysokorychlostním internetem nad 30 Mbit/s pokryto méně než 50 % adresních míst (v základní sídelní jednotce ZSJ Mžany se nachází celkem 45 disponibilních přípojek s touto rychlostí, které pokrývají 27 adresních míst v obytných budovách), na rozdíl od sousedních Dohalic či Mokrovous, které bílým místem nejsou a jejím občanům je nabízen i internet s rychlostí nad 100 Mbit/s. Obyvatelé Mžan a zejména jejich ZSJ Dub, Zavadilka a Stračovská Lhota jsou tak hlavně závislí na pomalejším bezdrátovém připojení. Stupeň pokrytí adresních míst v obytných budovách vysokorychlostním internetem ve vybraných ZSJ zobrazuje graf níže.

Graf 21 Procento pokrytí adresních míst v obytných budovách vysokorychlostním internetem ve vybraných základních sídelních jednotkách (stav k 31. 12. 2019)

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu, vlastní zpracování

1.9 Životní prostředí

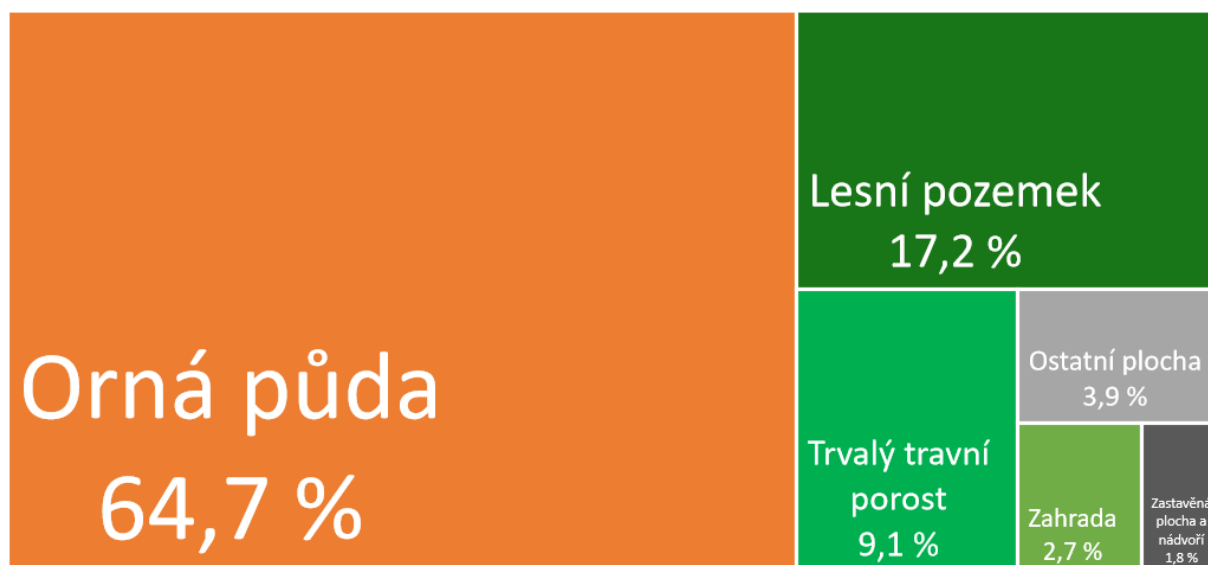
Území obce Mžany leží v úrodné zemědělské krajině v nadmořské výšce 272 m. Nejvyšším bodem obce je vrch Bukvice u silnice I/35 ve výšce 312 m n. m. Nejnižším bodem je tok Bystřice u osady Kopaniny ve výšce 251 m n. m. Celkové převýšení tak činí 61 m. Geomorfologicky se toto území řadí do celku Východolabská tabule, podcelku Cidlinská tabule a okrsku Nechanická tabule. Podloží zde tvoří slínavce, jílovce, pískovce a říční sedimenty. Z půdních typů jsou přítomny zejména hnědozemě a černozemě. Hydrologicky spadá území obce do dílčího povodí III. řádu řeky Bystřice. Bystřice zasahuje do katastru Mžan malým ohybem v jihovýchodní části obce. Od Dubu přes Mžany protéká Mžanský potok, západně přes Stračovskou Lhotu a Zavadilku protéká Klenická svodnice. Stojaté vodní plochy zde zastupují rybník a požární nádrž ve Mžanech, požární nádrž ve Stračovské Lhotě a požární nádrž v Dubu. Z bývalého zaneseného rybníku v Zavadilce vzniklo v roce 2019 biocentrum „Zavadilka“. Jednalo se o projekt z OP ŽP. Předmětem projektu byl návrh lokálního biocentra v prostoru bývalé vodní nádrže v lokalitě Zavadilka. Stavbou biocentra vznikl mokřadní a vodní biotop. Území obce klimaticky spadá do teplé oblasti T2 s průměrným ročním úhrnem srážek 550–700 mm, nejvyšší srážky jsou ve vegetačním období.

Skladba pozemků, ekologická stabilita území

Celková výměra katastrálního území obce činí 788 ha. Dle struktury využití ploch zaujímá největší podíl území zemědělská půda (603 ha, 76,6 %), z níž 509 ha (64,7 % rozlohy obce) tvoří orná půda. Jedná se o zemědělskou půdu v I.–IV. třídě ochrany. Lesní pozemky zaujímají více než šestinu katastru (136 ha, 17,2 %). Zbytek tvoří trvalé travní porosty, zahrady a ostatní plochy.

Graf 22 Druhy pozemků v obci Mžany v roce 2019

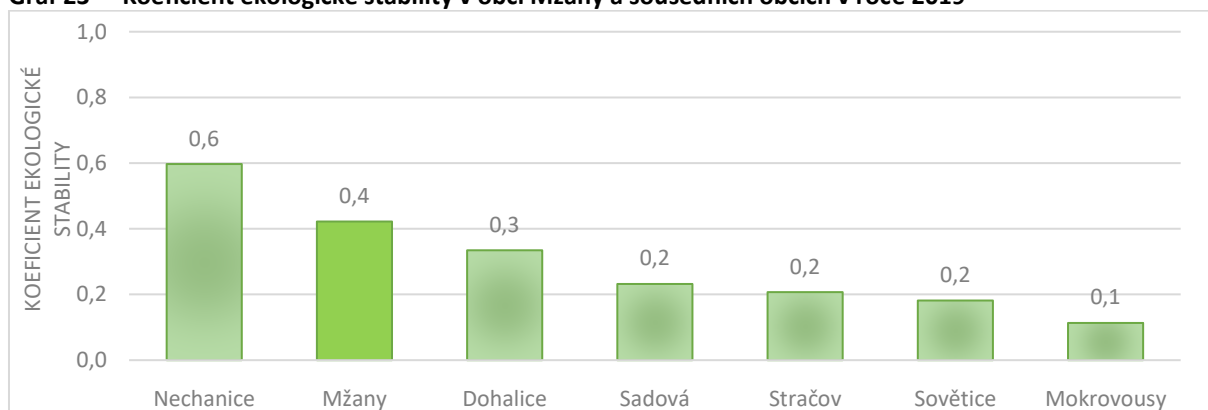
Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, vlastní zpracování

Aby krajina v obci mohla odolávat větším či menším změnám (stresům, zátěži apod.), musí dosahovat určité úrovně ekologické stability. V rámci koeficientu ekologické stability (KES) se porovnávají stabilní plochy, které mají větší schopnost odolávat povětrnostním podmínkám (lesní půda, trvalé travní porosty, pastviny, vodní toky a plochy, mokřady, sady) ku plochám nestabilním (orná půda, antropogenizované plochy), které jsou k erozi velmi náchylné. V kategorii od hodnoty 1 a níže, do které spadají i Mžany, se jedná o území ekologicky nestabilní. Pro obce s KES menším než 1 je typické intenzivně využívané území zejména zemědělskou činností s oslabenými autoregulačními schopnostmi přírodních pochodů, což způsobuje jejich značnou ekologickou labilitu a vyžaduje vysoké vklady dodatkové energie. Hodnota KES pro území Mžan je ve srovnání se sousedními obcemi nadprůměrná (k čemuž pomáhají lesní plochy u Stračovské Lhoty), avšak stále nízká.

Ekologicky stabilnější segmenty krajiny v území tvoří síť územního systému ekologické stability (ÚSES). Cílem ÚSES je izolovat od sebe ekologicky labilní části krajiny soustavou stabilních a stabilizujících ekosystémů. V souladu se Zásadami územního rozvoje Královéhradeckého kraje územní plán Mžan respektuje a upřesňuje vymezený skladebný prvek ÚSES regionálního významu – konkrétně regionální biocentrum (RBC H061) Dohalická Bystřice. Územní plán dále upřesňuje a vymezuje skladebné prvky ÚSES lokálního významu, kde by bylo v budoucnosti vhodné realizovat přírodní opatření jako zatravnění či zalesnění problémových ploch, doplnění liniových prvků (meze, polní cesty), ozelenění protierozních liniových prvků, či revitalizační opatření na vodních tocích sledující mimo jiné zadržení vody v krajině. Územním plánem jsou respektovány stávající interakční prvky doplňující biocentra a biokoridory (např. jako liniové prvky podél komunikací, polních cest a vodotečí), místy jsou nově navrženy další. Do katastru obce zasahuje jedno zákonem chráněné území – přírodní památka a evropsky významná lokalita Bystřice, které chrání populaci velevrubu tupého (*Unio crassus*) včetně jeho biotopu. Řeka Bystřice zde má převážně přirozené koryto a společně s přítoky a melioračními svodnicemi vytváří údolní nivu s doprovodným porostem. Rovněž zde nalezneme i památný strom – lípa srdčitá u kaple Panny Marie Lurdské.

Graf 23 Koeficient ekologické stability v obci Mžany a sousedních obcích v roce 2019

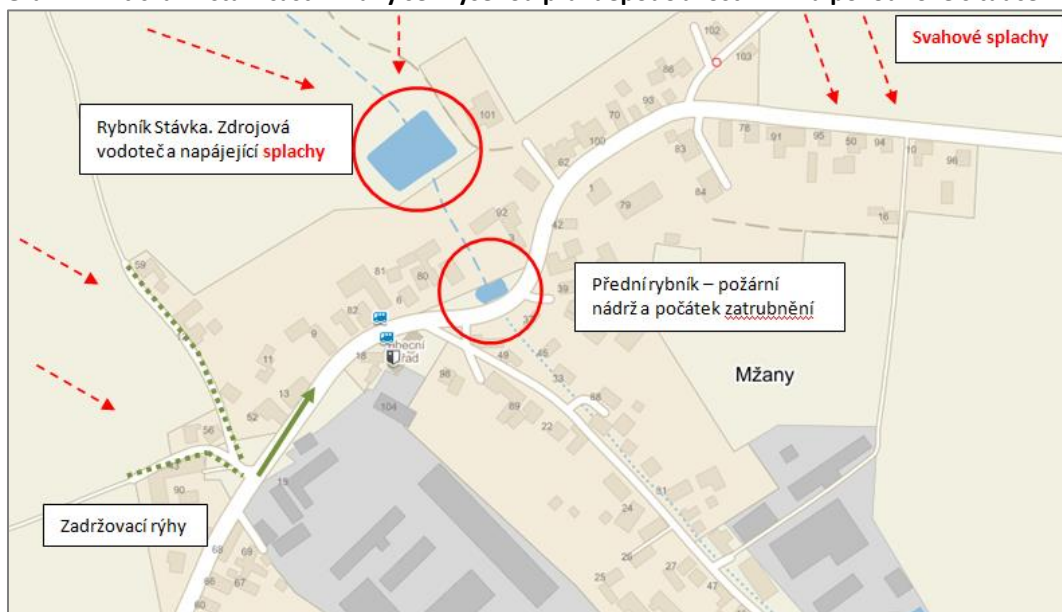
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Kvalita ovzduší v obci Mžany je poměrně dobrá. Přímo v obci se vyskytují lokální zdroje znečištění z domovních topenišť, drobné i větší podnikatelské činnosti (zemědělství). Největším zdrojem hluku v obci je automobilová doprava (zejména v části Dub poblíž silnice I/35).

Environmentální rizika

Potenciálním environmentálním rizikem na území obce jsou povodně. Klenická svodnice a množství drobných vodních toků melioračního charakteru způsobují při větších průtocích problémy zejména ve Stračovské Lhotě. Zde bylo řešeno protierozní opatření, a to ve formě vyhloubení příkopu okolo vesnice, čímž se zabránilo vtoku přivalových vod do tohoto území. Zastavěné území v části Mžany je ohrožováno splachy z Dubského hájku. Za kritické místo je třeba označit vyšší vodní dílo Stávka v severní části zastavěného území, které je napájeno vodotečí z části Dub (zde se koncentrují splachy v části Dub), dále je přítok do vodního díla doplňován splachy ze strání SV a SZ od Stávky. Intenzita těchto splachů velmi úzce souvisí se systémem hospodaření v lokalitě (zejména setby a orby na polích). Z tohoto důvodu se v roce 2021 realizoval projekt: Odbahnění a rekonstrukce rybníka Stávka, kdy došlo k odbahnění, úpravě břehů a navýšení hráze.

Graf 24 Kritická místa v části Mžany se zvýšenou pravděpodobností vzniku povodňové situace

Zdroj: www.povodnovyportal.cz

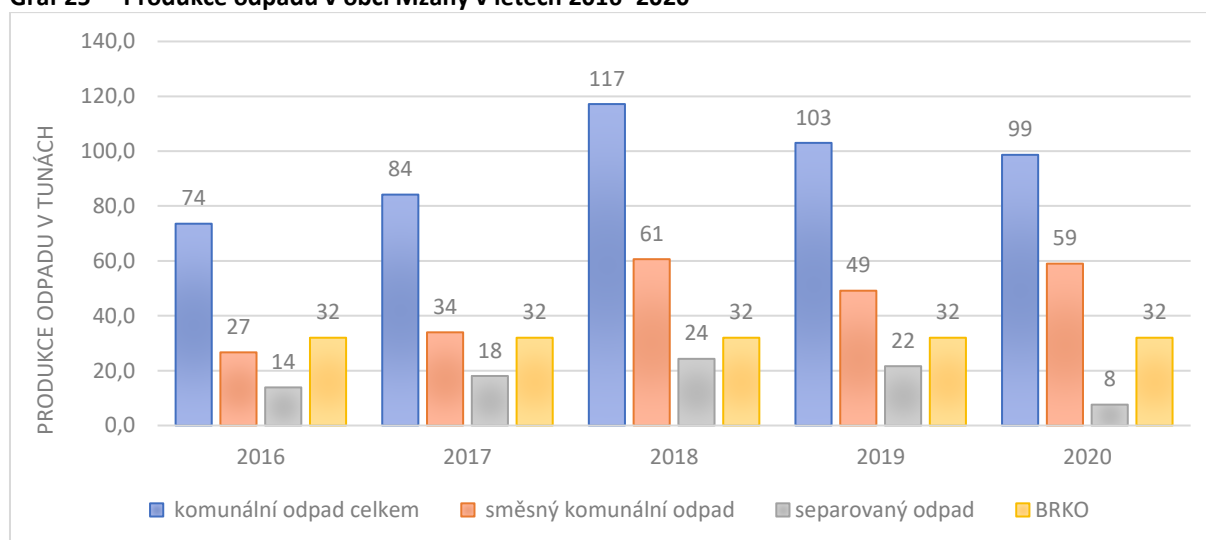

Dalším možným rizikem vzhledem ke klimatické situaci jsou opakující se období sucha. Velké množství rozlehlých půdních bloků s výměrou nad 30 ha přispívá ke snižování biodiverzity v krajině a náchylnosti krajiny na erozi. Za účelem zadržení vody v krajině budou na problematických pozemcích dle územního plánu uplatňovány zásady jako vhodná organizace půdního fondu, šetrné způsoby obhospodařování a stavebně technická opatření (zatravnovací pásy, průlehy apod.) respektující přírodní hodnoty včetně krajinného rázu. V tomto směru bude důležité zahájit projekt komplexních pozemkových úprav katastrálních území Dub a Stračovská Lhota, které mimo jiné řeší scelování pozemků, rekonstrukci a obnovu polních cest. Komplexní pozemkové úpravy v k.ú. Mžany dosud nebyly zahájeny.

Hospodaření s odpady

Odvoz a likvidaci směsného a separovaného komunálního odpadu zajišťuje pro obec společnost Marius Pedersen a.s. Svoz komunálního odpadu probíhá 1x měsíčně (aktuální poplatek pro rok 2021 činí 1 100 Kč ročně) nebo 2x měsíčně (poplatek 1 700 Kč ročně) dle zakoupené známky. Svoz popelnic na plasty je zajišťován 1x měsíčně, svoz a sběr nebezpečných složek komunálního odpadu pak dvakrát ročně jejich odebíráním na předem vyhlášených přechodných stanovištích do zvláštních sběrných nádob. V obci je umístěno několik svozových míst na tříděný odpad (bílé a barevné sklo, olej a textil). Kontejner na biologický odpad je od roku 2016 umístěn v areálu Zemědělské akciové společnosti Mžany. Nejbližší sběrné dvory se nacházejí v Hoříněvsi a Hořicích. Produkce komunálního odpadu v Mžanech v roce 2020 oproti roku 2016 narostla o více než třetinu (25 tun) a to na celkových 99 tun, avšak meziročně došlo k mírnému poklesu. Množství směsného komunálního odpadu vzrostlo dvojnásobně, naopak množství sesbíraného separovaného odpadu pokleslo o bezmála polovinu (meziročně o 65 %, roli v tomto poklesu sehrála pravděpodobně pandemie onemocnění COVID-19 a přechod na individuální sběr plastů). V odpadovém hospodářství obce se významnější změny neplánují, obec ještě zvažuje rozšíření o individuální sběr papíru, bude však potřeba dále zlepšovat povědomí obyvatel o možnostech správného třídění odpadu. Celkové náklady na sběr, svoz a likvidaci odpadů činí každoročně stovky tisíc Kč. Správné třídění umožní obci ušetřit prostředky na další investice.

Graf 25 Produkce odpadu v obci Mžany v letech 2016–2020

Zdroj: Obecní úřad Mžany, vlastní zpracování

2 Názorový průzkum veřejnosti

Dotazníkové šetření bylo realizováno mezi občany obce Mžany během července až srpna 2021. V provedeném dotazníkovém šetření byly zjišťovány postoje obyvatel obce k aktuální situaci v obci – jak jsou spokojeni s životem v obci a v čem vidí priority v jejím dalším rozvoji. Výsledky dotazníkového šetření jsou uvedeny ve formě závěrečné zprávy, která slouží jako podklad pro zpracování návrhové části rozvojového plánu obce. Cílem dotazníkového šetření bylo také zprostředkovat zastupitelům obce Mžany nezávislou zpětnou vazbu názorů, postojů, preferencí a potřeb obyvatel. Cílovou skupinou byli všichni občané žijící v obci Mžany starší 15 let. Takto získané výsledky byly využity, jako jeden z klíčových podkladů pro zpracování Rozvojového plánu obce Mžany.

Cílem šetření byla především identifikace obecné míry spokojenosti občanů s životem v obci, největších předností, a naopak nedostatků v obci z pohledu obyvatel. V rámci dotazníku byly zjišťovány také investiční preference obyvatel, tj. oblasti, do kterých by v následujících letech měla obec investovat největší podíl finančních prostředků. V závěru dotazníku byly prostřednictvím několika identifikačních otázek zjišťovány bližší charakteristiky respondentů, jako jsou věk, pohlaví, dosažené vzdělání.

Prostřednictvím vyplněného dotazníku se mohli obyvatelé Mžan vyjádřit k věcem souvisejícím s jejich životem v obci. Anonymita šetření dává možnost získat i názory širšího spektra lidí, kteří by jinak na oficiálním setkání měli zábrany své názory vyjádřit. Dotazníkové šetření v této podobě představuje formu spolupráce a zapojení občanů Mžan do připravovaného Rozvojového plánu obce.

Věříme, že výsledky dotazníkového šetření se stanou pro obecní úřad i pro další stakeholdery v obci inspirací pro nastavení správné cesty k rozvoji obce.

2.1 Základní charakteristiky respondentů

Dotazníky byly distribuovány v elektronické verzi (po vyžádání též v menší míře v papírové formě), celkem bylo vyplněno 94 dotazníků, což činí zhruba 26 % návratnost – většina dotazníků byla získána online formou.

Tabulka 7 Charakteristika respondentů

Ukazatel	Charakteristika	počet respondentů	
		relativní	absolutní
Pohlaví	Muži	45 %	42
	Ženy	54 %	51
	Neuvedeno	1 %	1
Věk	15–24	13 %	12
	25–39	28 %	26
	40–59	44 %	41
	60 a více	16 %	15
	Neuvedeno	0 %	0
Vzdělání	Základní	3 %	3
	Vyučen, střední bez maturity	26 %	24
	Střední s maturitou a vyšší odborné	45 %	42
	Vysokoškolské	27 %	25
	Neuvedeno	0 %	0
Počet let žijící v obci	0–4	11 %	10
	5–9	8 %	7
	10–24	31 %	29
	25 a více	51 %	47
	Neuvedeno	0 %	0

Podíl mužů a žen byl mezi respondenty vycházel více ve prospěch žen poměrem 54 % ku 45 % (1 respondent odpověď neuvedl). Z hlediska věkové struktury poměrně významně převládala skupina ve věku 40–59 let (44 % respondentů), dále ve věku 25–39 let (28 %). Vzdelanost mezi respondenty byla poměrně vysoká, nejvíce dotázaných dosáhlo nejvyššího ukončeného vzdělání střední s maturitou a vyšší odborné (45 %), podíl vysokoškolsky vzdělaných dosahoval 27 %. Možným vysvětlením je kromě příznivé vzdělanostní struktury obce také vyšší zájem obyvatel s vyšším dosaženým vzděláním o dění v obci a její rozvoj. Nadpoloviční většina respondentů žije v obci déle jak 25 let, nejméně respondentů uvedlo, že v obci žije 5–9 let (8 %).

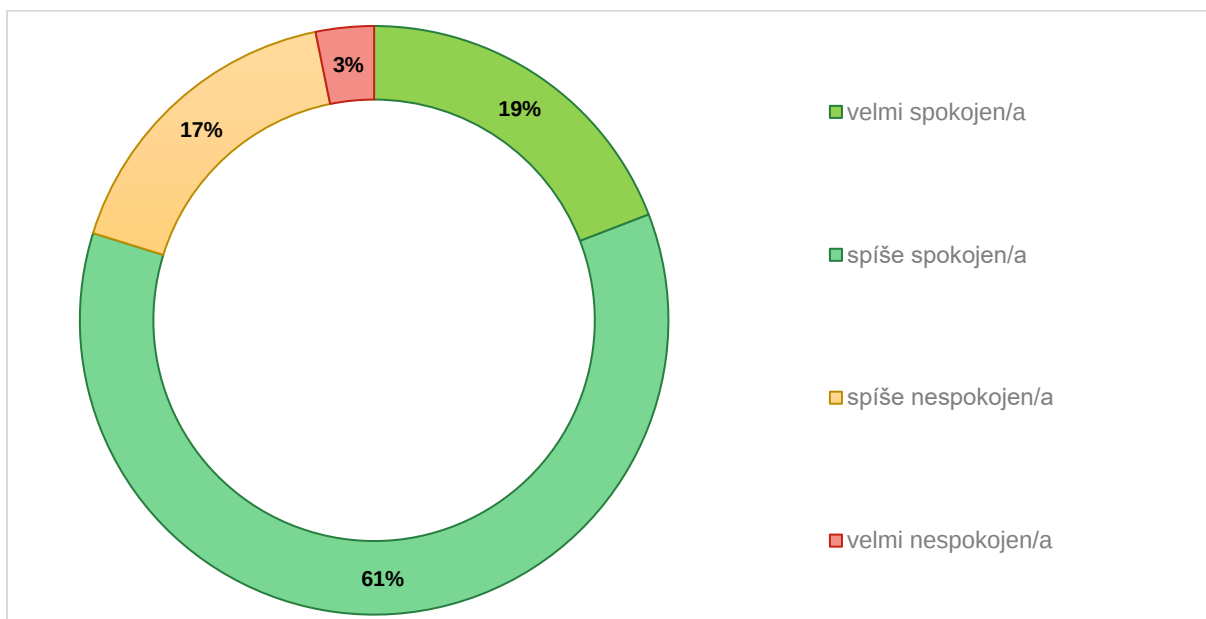
2.2 Obecná míra spokojenosti s životem v obci

Jak vyplývá z analýzy výsledků, převážná většina respondentů (80 %) je s životem v obci spokojená, většina z nich ovšem s jistými výhradami. Pouze 19 % respondentů uvedlo, že jsou s životem v obci velmi spokojeni a 61 % uvedlo, že jsou se životem v obci spíše spokojeni (37 %). Toto potvrzují i další otázky, kdy respondenti uvedli velké množství podnětů, jak by se mohl život v obci zlepšit. Pozitivní je, že pouze minimální podíl respondentů je s životem v obci velmi nespokojen.

Souhrnně jsou výsledky odpovědí na otázku spokojenosti s bydlením a kvalitou života v obci zobrazeny v následujícím grafu.

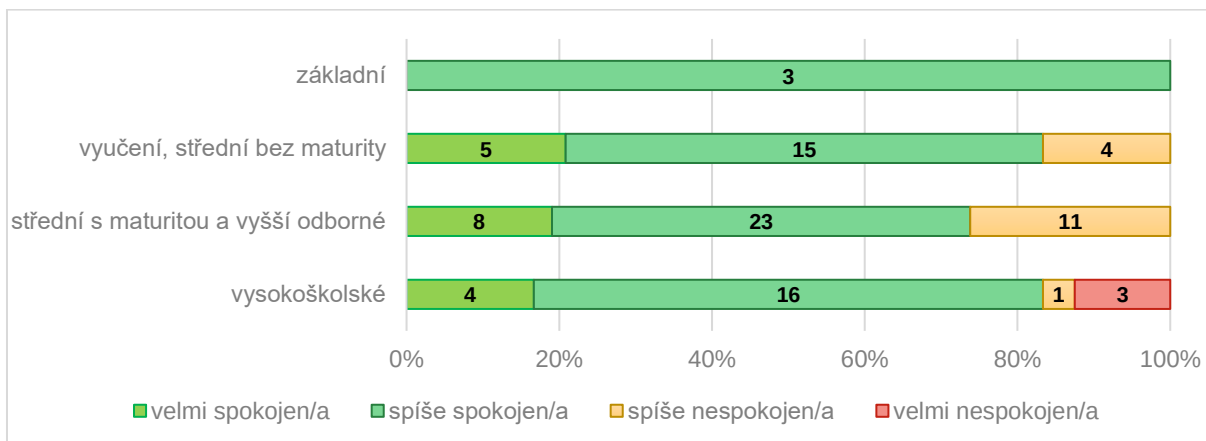

Graf 26 Spokojenost obyvatel s obcí jako místem pro život

Spokojenost s životem v obci je mírně vyšší u žen (82 % spokojena) než u mužů (78 % spokojeni). Z hlediska nejvyššího dosaženého vzdělání je spokojenost nejnižší ve skupině střední s maturitou a vyšší odborné (74 %). Odpověď velmi nespokojen uvedli pouze respondenti s vysokoškolským vzděláním, kteří, i dle již realizovaných průzkumů na národní úrovni, mají celkově vyšší nároky na místo, kde žijí.

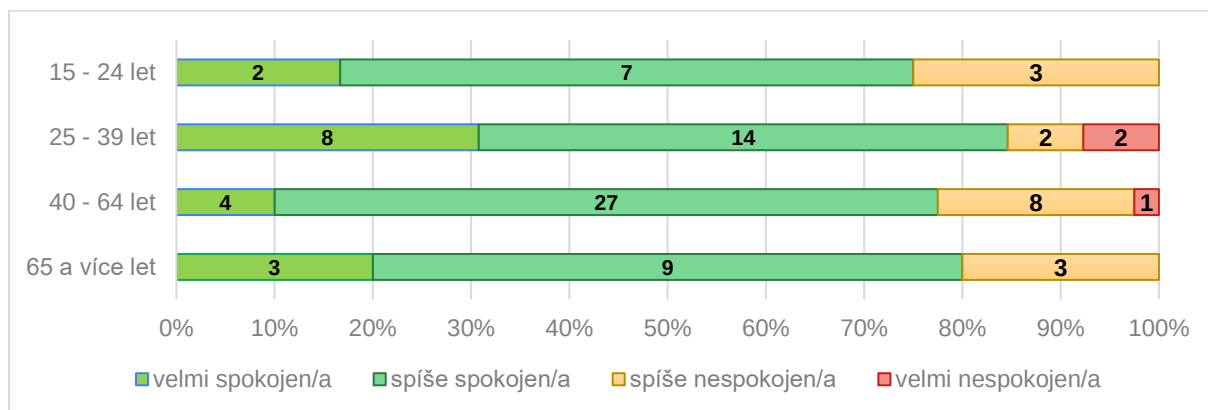
Graf 27 Spokojenost obyvatel s obcí jako místem pro život – srovnání dle nejvyššího dosaženého vzdělání

Dále lze konstatovat, že nejvíce jsou s životem v obci spokojeni obyvatelé ve věku 25–39 let (85 % velmi spokojeno), kde je jak nejvýraznější podíl velmi spokojených (31 %), na druhou stranu i velmi nespokojených respondentů (8 %). Nejnižší míra spokojenosti je u skupiny respondentů ve věku 15–24 let (75 %).

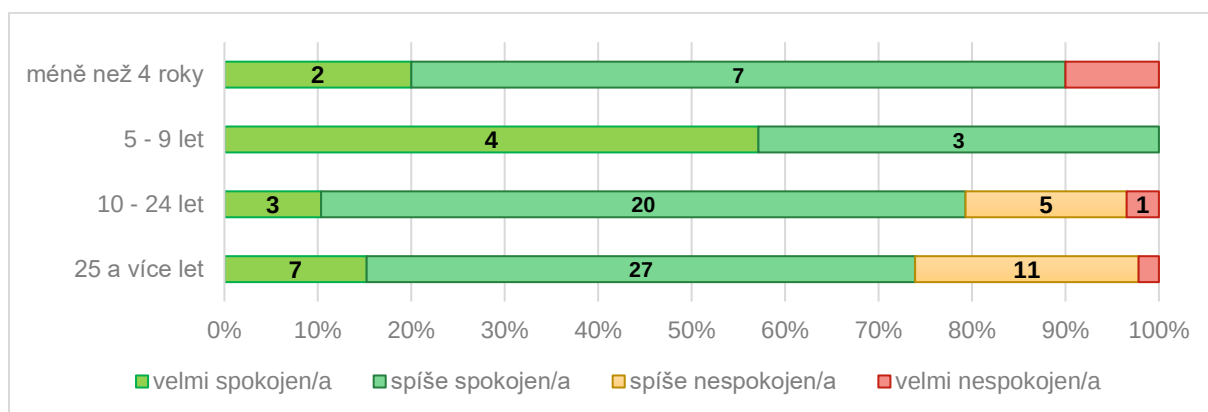

Graf 28 Spokojenost obyvatel s obcí jako místem pro život – srovnání dle věkové kategorie

Poměrně zajímavé je vyhodnocení spokojenosti s životem v obci dle toho, jak dlouho respondent v obci žije. Nejvíce spokojeni jsou obyvatelé, kteří žijí v obci 5 až 9 let (100% spokojenost), dále již spokojenost s délkou života v obci mírně klesá. Nejvyšší podíl velmi nespokojených obyvatel je v kategorii respondentů, kteří v obci žijí méně než 5 let.

Graf 29 Spokojenost obyvatel s obcí jako místem pro život – srovnání dle délky života v obci

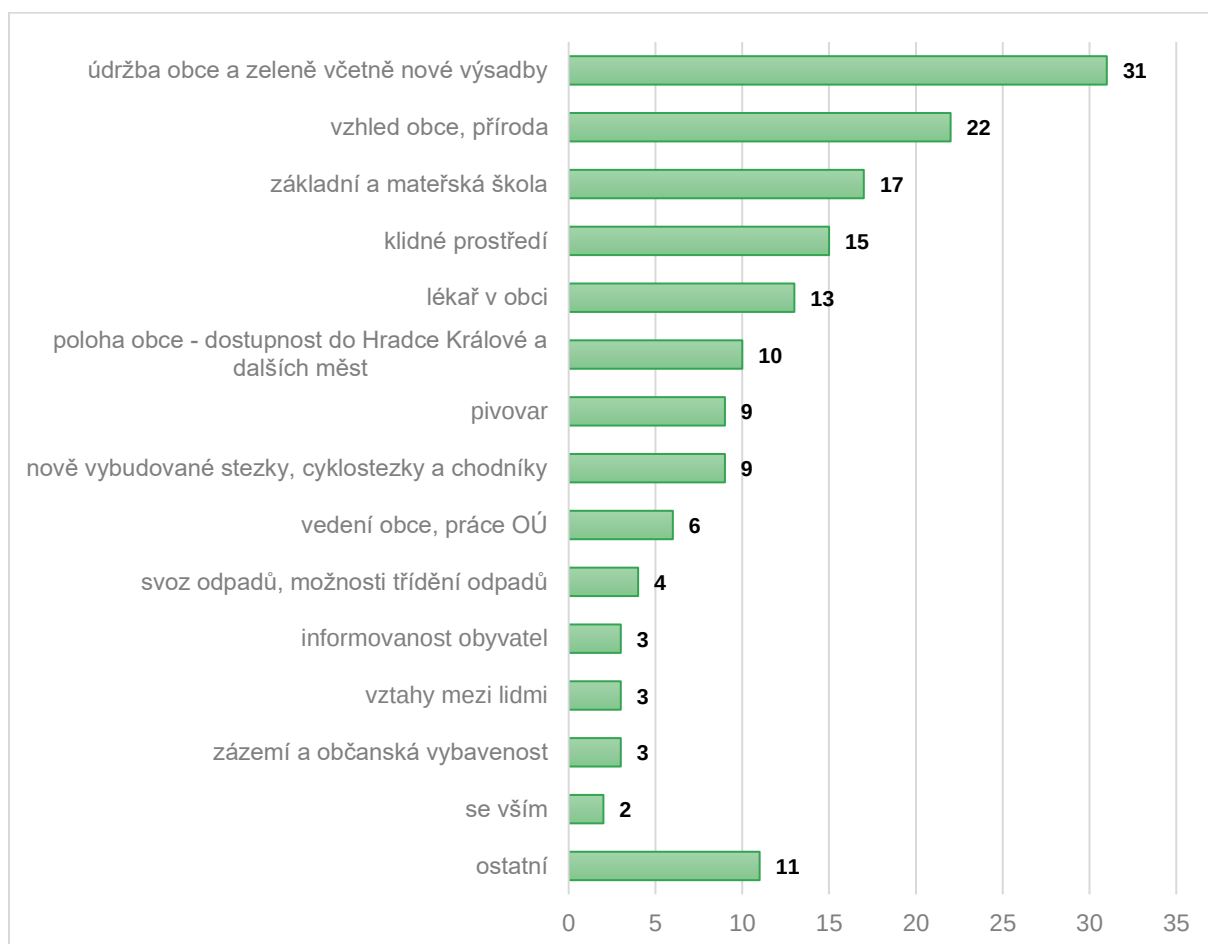

2.3 Největší klady obce z pohledu respondentů

Konkrétní pozitivní stránky života v obci byly zjišťovány formou volné otázky (bez nabízených variant odpovědí). Jednalo se o identifikaci spontánních reakcí respondentů, kteří odpovídali na otázku „S čím jste v naší obci nejvíce spokojeni? Co se Vám nejvíce líbí.“. Na otázku odpovědělo 84 respondentů (90 %) což je o 3 méně, než v případě identifikace negativních stránek života v obci. Většina respondentů uvedla hned několik pozitivních stránek, které jim zpříjemňují život v obci. Odpovědi byly následně sloučeny do 15 kategorií, z toho v kategorii ostatní jsou zahrnuty všechny odpovědi, které se neopakovaly.

Graf 30 Klady obce z pohledu respondentů

Největším kladem obce je dle odpovědí respondentů údržba obce a zeleně včetně nové výsadby zeleně – celkem 31 odpovědí. Respondenti zmínili konkrétně například nově vysázené aleje, upravené a čisté prostředí v obci, důslednou péči o zeleň, revitalizaci rybníku a opravu obecních budov.

Celkově vzhled obce a její zasazení v krajině a přírodu je dalším významným pozitivem dle účastníků tohoto šetření. Dalším častým pozitivem života v obci je také klidné venkovské prostředí.

Dále respondenti kladně hodnotí dostupnost veřejných i komerčních služeb v obci: přítomnost a fungování základní školy a mateřské školy uvedlo 17 respondentů, ordinaci praktického lékaře pro dospělé považuje za klad obce 13 respondentů, přítomnost a služby pivovaru (restaurace, rekreace, hřiště, pořádání akcí apod.).

Deset respondentů zmiňuje výhodnou polohu obce z hlediska vzdálenosti a dopravní dostupnosti do Hradce Králové a Hořic. Kladně je hodnocena i možnost cyklodopravy, především pak cyklostezka do ze Mžan do Sadové, nově vybudované chodníky a naučné stezky.

Několik respondentů vyzdvihlo také vedení obce a práci obecního úřadu a celkovou starost o občany. Velká část dalších odpovědí spadajících do ostatních kategorií souvisí s činností obecního úřadu, ovšem v některých případech jej občané vyzdvihovali i samostatně.

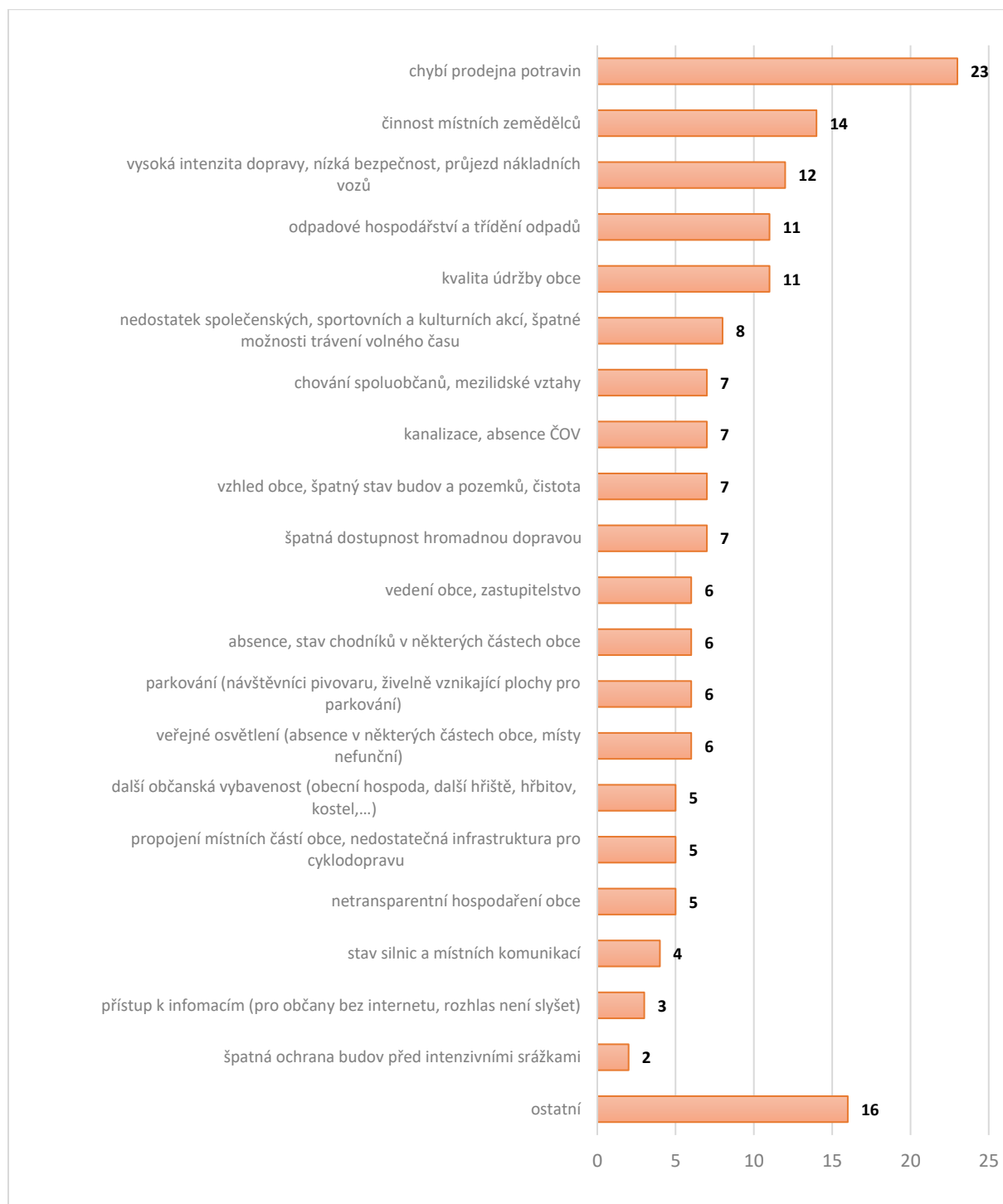
V menší míře pak respondenti kladně hodnotili svoz odpadů a možnost třídění odpadů, informovanost občanů pomocí SMS zpráv, vztahy mezi lidmi a ostatní zázemí a občanskou vybavenost. Dva respondenti uvedli, že jsou v obci spokojeni se vším, jeden naopak, že není spokojený s ničím.

2.4 Nejzávažnější problémy obce z pohledu respondentů

Nejzávažnější problémy obce Mžany byly také identifikovány prostřednictvím volné otázky (bez nabízených variant odpovědí). Jednalo se o identifikaci spontánních reakcí respondentů. Na otázku odpovědělo pouze 87 respondentů (93 %). Někteří z respondentů identifikovali více než jeden problém, proto byly odpovědi následně sloučeny do 20 kategorií a kategorie ostatní, kam byly sloučeny odpovědi, které se v rámci šetření neopakovaly.

Graf 31 Zápory obce z pohledu respondentů

Dle respondentů je největším problémem obce nepřítomnost prodejny potravin a dalších základních komodit. Občané tento problém vidí i v souvislosti s budovou bývalého obchodu, která je dnes využívána k jiným účelům a postupně chátrá. Situace ohledně obchodu je navíc těžko řešitelná, je třeba najít jednak vhodné prostory, navíc i jejich provozovatele.

Velmi často respondenti uváděli za hlavní negativum života v obci činnost místních zemědělců, a to jak Zemědělské akciové společnosti, tak i soukromých zemědělců. Konkrétně uváděli především provoz těžkých strojů přes obecní komunikace a vliv na jejich čistotu a stav, rychlou jízdu traktorů přes obec, hluk, zápach, prašnost, zaměstnávání agenturních pracovníků, provoz ubytovny apod.

Dalším významným problémem je vysoká intenzita především nákladní dopravy (průjezd nákladních vozů skládkové společnosti FCC Praha dříve ASA Lodín) skrze obec a nedodržování povolené rychlosti. Problémem je to jak v oblastech, kde se pohybují děti a senioři (u školy, hřiště), ale také v okrajových částech obce a na spojnicích jednotlivých částí obce (např. směrem na Sadovou, přes Zavadilku a ve Stračovské Lhotě. Řešením by dle respondentů mohlo být přidání semaforů, úsekové měření, zpomalovací prahy apod.

Dalším významným okruhem negativních podnětů dle respondentů je hospodaření s odpady. Jedná se o nedostatek nádob na tříděný odpad, především chybí kontejner pro sběr papíru, kovových odpadů, oleje apod. Dále respondenti uváděli nevyhovující intervaly svozu tříděného odpadu, absenci sběrného dvoru, problém ukládání biologických odpadů, nevyužití různých možností dotací a soutěží na téma třídění odpadu pro obec.

Negativem je dle některých respondentů i kvalita údržby obce. Respondenti si obecně stěžují na nevyváženou péči o jednotlivé části obce, například nedostatečné sekání trávy v místních částech Dub či Stračovská Lhota a na některých cestách či alejích, celkovou kvalitu prováděných prací, nedostatek zeleně podél silnice do Sadové a tristní stav stromů podél silnice Mžany-Zavadilka.

Nedostatek společenských, sportovních a kulturních akcí, špatné možnosti trávení volného času uvedlo celkem 7 respondentů, především z řad mladších občanů obce Mžany. Stejný počet respondentů uvedl za problém mezilidské vztahy a chování spoluobčanů včetně nezájmu o společenský život v obci a zapojení se do místní komunity.

Významným problémem je dle respondentů také absence čističky odpadních vod, stav kanalizace a celkově problém vypouštění nečistištěných odpadních vod z rodinných domů. Někteří respondenti uváděli za negativum i vzhled obce, zde se jednalo jednak o dle názoru respondentů nevzhlednou novou bytovou výstavbu, ale i o stav a čistotu některých částí obce, stav některých budov.

6 respondentů si stěžovalo na problém parkování v obci – ať už se jedná o návštěvníky místního pivovaru, nebo místní parkující na zelených plochách. Dle několika respondentů také v obci vznikají živelně zpevněné plochy pro parkování.

Problémem je také dostupnost Mžan a především části obce Dub a Stračovská Lhota hromadnou dopravou. Problematické je i umístění autobusové zastávky v části Dub, kde není vytvořen záliv pro zastavení autobusu. Dopravní obslužnost obce ovšem obec těžko ovlivní, čehož si nejsou obyvatelé obce často vědomi.

Šest respondentů také uvedlo za problém špatnou práci vedení obce a zastupitelstva obce a chování obecních zaměstnanců. Dále někteří vidí jako problém netransparentní hospodaření obce s finančními zdroji, s obecními pozemky a majetkem, přístup k informacím pro občany bez internetu.

Několik respondentů uvedl jako zápor života v obci absenci či špatný stav chodníků v některých částech obce. Za negativum respondenti uvádějí i špatný stav místních komunikací včetně polních cest. Problémem je celkově i propojení místních částí obce či nedostatečná infrastruktura pro cyklodopravu.

Dalším nedostatkem v obci je absence veřejného osvětlení v některých částech, případně jeho nefunkčnost.

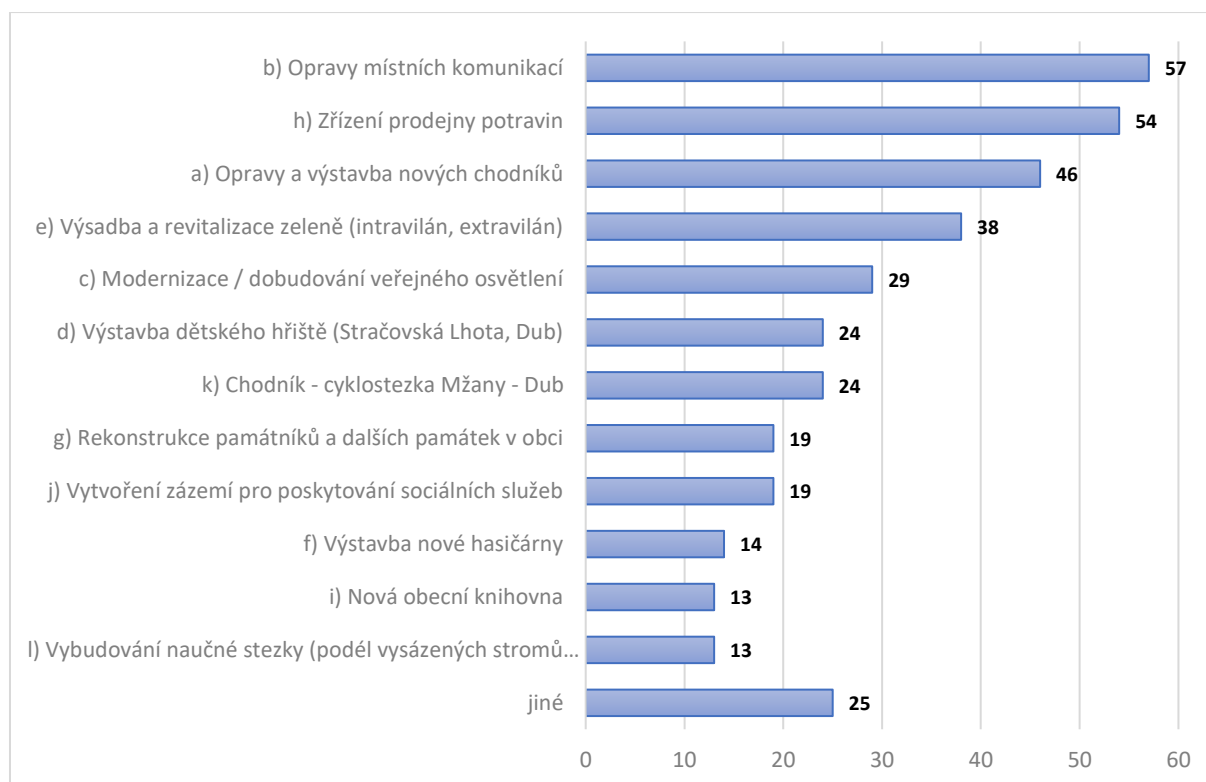
V obci chybí dle respondentů další občanská vybavenost, jako je obecní hospoda, další hřiště, hřbitov, kostel. Několik respondentů si stěžovalo na kvalitu místní základní školy nebo služby ordinace praktického lékaře.

Mezi další problémy, které respondenti uvedli patří špatná ochrana budov před intenzivními srážkami, chybějící prvky ve veřejném prostoru (např. lavičky), chybějící vánoční výzdoba obce, absence podpory výstavby nových rodinných domů, knihovna, nedostatek místa pro činnost v obci existujících spolků, nedostatek pracovních příležitostí, absenci regulačního plánu zástavby, využití bývalé obecní prodejny, problém přemnožení hlodavců či hluk způsobený přeletem stíhacích letounů nad obcí. Je nutné uvést, že s velkou částí těchto problémů obec nemůže nic dělat, jelikož nespadají do jejích kompetencí.

2.5 Preferované oblasti investic

Čtvrtá otázka dotazníku se týkala preferovaných oblastí, do kterých by občané obce v následujících letech investovali nejvíce finančních prostředků z obecního rozpočtu. Respondenti vybírali z 12 nabízených oblastí, případně mohli doplnit vlastní podněty. Na tuto otázku odpověděli všichni respondenti. Podrobně jsou výsledky zaznamenány v následujícím grafu.

Graf 32 Preferované oblasti investic

Jak vyplývá z analýzy výsledků, tři oblasti investic preferuje polovina respondentů. Především se jedná opravy místních komunikací (57 odpovědí), dále pak o zřízení prodejny potravin (54 odpovědí) a opravy stávajících a výstavba nových chodníků (46 odpovědí). Především absence prodejny a chodníků

v některých částech obce jsou dle respondentů hlavní problémy v obci. 24 respondentů vidí jako důležitý záměr výstavbu chodníku či cyklostezky Mžany–Dub. Respondenti se i v rámci odpovědi jiné vyjádřili pro vybudování chodníků a cyklostezek mezi místními částmi (např. cyklostezka/chodník Mžany–Zavadilka–Stračovská Lhota, Stračovská Lhota–Dub), výstavba chodníků ve Stračovské Lhotě a Dubu. Dále by se obec měla dle respondentů zaměřit na výsadbu a revitalizaci zeleně a to jak v zastavěném území obce, tak i v extravilánu. Zmíněno bylo například osázení homole zeminy ve Mžanech vegetací, doplnění zeleně na návsi ve Mžanech.

Respondenti ale také uvedli, že péče o celkový vzhled obce musí být řešena koncepčně. Poměrně významnou oblastí investic je modernizace, opravy a dobudování veřejného osvětlení (především ve Stračovské Lhotě). Menší zájem byl mezi respondenty o rekonstrukci památníků a dalších památek v obci vytvoření zázemí pro poskytování sociálních služeb. Nejméně by respondenti investovali do záměrů „Výstavba nové hasičárny“, „Nová obecní knihovna“ a „Vybudování naučné stezky (podél vysázených stromů u polních cest)“. Někteří respondenti se vyjádřili, že výstavba nové hasičárny ani nové obecní není potřeba. Směrem k naučným stezkám padl i názor, že nelze budovat stezky nekonceptně, nově vybudované cesty působí nahodilým dojmem a vedou zdánlivě odnikud-nikam.

Respondenti uvedli i velké množství odpovědí mimo předem nabídnuté záměry. Za velmi důležitou považovali respondenti problematiku čištění odpadních vod, stavu kanalizace, znečišťování podzemních vod, motivace či restrikce občanům. Zmíněna byla také zastávka v části obce Dubu směrem na Hořice, kde by bylo vhodné zřídit záliv pro zastavení autobusu a přístřešek. Především mladší respondenti uváděli záměry v oblasti volnočasových aktivit (např. hřiště na fotbal, víceúčelové sportoviště, modernizace dětského hřiště ve Mžanech u rybníka, přidání bradel na hřišti nebo u cyklostezky). Dále vzešly podněty k zajištění lepší dopravní dostupnosti (do všech částí obce, lepší spojení Mžany–Sadová) a zvýšení bezpečnosti dopravy (zbrzdění dopravy při vjezdu do obce, postihy za rychlost, semafor u přechodu v Sadové pro bezpečné přejití silnice, vyřešit průjezd kamionů firmy FCC Praha – změna tras). Několik občanů uvedlo také záměry pro zadržení vody v krajině, potřeby poldru a nových vodních ploch (např. náves Lhota, nádrž Lhota, poldr na Klenické svodnici, obnova rybníku na návsi Stračovské Lhoty). Dále by měli být dle respondentů v obci zřízeny kontejnery a popelnice na papír a zajištěn jejich pravidelný svoz a měl by být zřízen sběrný dvůr. Zajímavými podněty občanů jsou instalace mapy Mžan a okolí včetně zakreslení nových cyklostezek a řešení problému absence prodejny v obci zřízením automatu na potraviny.

2.6 Další připomínky a podněty občanů

Poslední otázka dotazníkového šetření umožnila občanům obce se volně vyjádřit s jakýmkoli podněty, návrhy či připomínkami ohledně dění a života v obci. Respondenti zde především apelovali na již identifikované problémy (viz otázka 3). Nejčastěji se odpovědi týkají oblasti dopravy: bezpečnost dopravy v obci i mezi jejími částmi (např. semaforey v Sadové, problém intenzivní dopravy a vysoké rychlosti především nákladních automobilů projíždějících skrze obec. Pro zvýšení bezpečnosti pěších navrhuje respondenti úpravy vjezdů do obce prostřednictvím vjezdových ostrůvků s vegetací, nasvícení míst pro přecházení, snížení nejvyšší povolené rychlosti i mimo obec. Pro zvýšení bezpečnosti by bylo dle respondentů vhodné také zajištění lepšího propojení částí obce, vystavět chodníky, kde doposud chybí.

Dalším významným okruhem je údržba a výsadba zeleně v obci. Zde respondenti uvedli například obnovu mezí a remízků na velkých půdních blocích, výsadba keřů na vzniklých mezích, pravidelné sekání trávy na částech mezí pro zajištění jejich schůdnosti, výsadbu stromořadí podél cyklostezek

k Sadové, obnovu aleje a polní cesty z Dubu do Klenic. Padl také návrh ve spolupráci s obcí Sadová zajistit možnost bezpečného uložení kol v Sadové u vlakového nádraží.

Dále respondenti uváděli nevyhovující stav kanalizace, zřízení čistírny odpadních vod a celkově zajištění čištění odpadních vod vypouštěných domácnostmi. Obdobně jako v předchozí otázce uváděli respondenti též podnět revitalizace vodních ploch a výstavba nových vodních ploch.

Zlepšit by se dle respondentů měly také možnosti pro volnočasové a sportovní vyžití v obci ať už zaměřené na děti a mládež, ale také aktivity pro seniory.

Respondenti uvedli ještě řadu dalších odpovědí, podnětů a nápadů, celkově lze shledat, že připomínky respondentů názorového průzkumu jsou konstruktivní a jsou cennou zpětnou vazbou pro vedení obce a budou sloužit k jejímu dalšímu rozvoji.

3 SWOT analýza

Analýza SWOT je tvořena vnitřními rozvojovými faktory (silné a slabé stránky) a vnějšími rozvojovými faktory (příležitosti, hrozby). Je to syntéza analytických závěrů (výsledků včetně výsledků dotazníkového šetření) a slouží jako základní východisko pro návrhovou část rozvojového plánu obce. Vnitřní rozvojové faktory popisují obec a snaží se vytyčit danou problematiku a témata, kterými by se měl rozvojový plán dále zabývat. Vnější rozvojové faktory nejsou nijak ovlivnitelné obcí. Rozvojový plán tyto jevy by měl akceptovat, příležitosti co nejvíce využít a v případě hrozeb eliminovat riziko a jejich případný dopad.

Vnitřní rozvojové faktory

Silné stránky (+)

- Vyhrazené pozemky pro výstavbu rodinných domů v územním plánu
- Nízký podíl nezaměstnaných osob
- Velcí zaměstnavatelé v obci
- Podnikatelská aktivita nad průměrem za ČR i KHK
- Vyrovnané finanční hospodaření obce
- Mateřská a základní škola v obci
- Ordinance praktického lékaře v obci
- Stravovací a ubytovací služby v obci
- Možnosti volnočasového vyžití v obci (hřiště, areál pivovaru Lindr)
- Výhodná dopravní poloha obce z hlediska automobilové dopravy
- Existence smíšené stezky mezi Mžany a Sadovou
- Obec je vybavena základní technickou infrastrukturou (voda, kanalizace, plyn, elektřina)
- Celková údržba veřejných prostranství, čistota obce a péče o zeleň
- Aktivní činnost místních spolků a dalších volnočasových sdružení, velké množství pořádaných akcí, podpora obecního úřadu
- Aktivní JSDH a JPOIII

W – Slabé stránky (-)

- Populace stárne, index stárí nad krajským průměrem
- Absence sociálních a startovacích bytů
- Špatný technický stav některých budov a nepořádek v jejich okolí
- Absence obchodu s potravinami
- Absence zařízení sociálních služeb
- Vysoká intenzita dopravy (především nákladní) a s ní spojené nebezpečí pro chodce, zvýšená hluková, prašnost a poškození komunikací
- Nevyhovující stav nebo chybějící komunikace a chodníky v obci
- Nevyhovující technický stav místních komunikací a silnic III. třídy na území obce
- Neexistence chodníků podél silnic v částech Dub a Stračovská Lhota
- Neexistence chodníku Mžany – Stračovská Lhota
- Chybějící záliv pro zastavení autobusů v zastávce Dub, odb. ve směru na Hořice
- Chybějící síť pro vysokorychlostní internet
- Zastaralé nebo chybějící veřejné osvětlení
- Nízký koeficient ekologické stability území
- V území se nachází množství velkých půdních bloků, které zhoršují prostupnost krajiny a zvyšují náchylnost půdy k erozi
- Absence zázemí pro činnost místních spolků

Vnější rozvojové faktory

O – Příležitosti (+)

- Potenciál spolupráce obce v rámci DSO a MAS
- Dotační zdroje v programovém období 2021+
- Příznivější ceny nemovitostí pro rozvoj bytové výstavby
- Změny životního stylu mladých či preference zdravého životního stylu
- Prodlužování délky života – aktivní stárnutí, změna profilu seniora
- Využívání chytrých a inovativních řešení

T – Hrozby (-)

- Demografické stárnutí – sílící tlak na sociální a zdravotní služby
- Růst dopravního hluku a znečištění vlivem nákladní dopravy
- Ekonomické dopady pandemie – růst nezaměstnanosti, zánik živnostníků...
- Vliv IT technologií na komunikaci ve společnosti na úkor osobního styku
- Rostoucí zadluženost obyvatel
- Klimatické změny (sucho)

4 Návrhová část

Základním vnitřním východiskem volby strategie jsou předcházející výstupy, a to analytická část (profil obce + výsledky dotazníkových šetření) a SWOT analýza. Analýza zmapovala současný stav podle tematických okruhů, ze kterých následně vzešly ty oblasti, na které by se měla zaměřit později definovaná návrhová část rozvojového plánu. Předmětem SWOT analýzy bylo především určit silné stránky obce, u kterých lze vysledovat velký potenciál rozvoje a na nichž lze stavět při realizaci rozvojového plánu, a dále slabé stránky, které je potřeba eliminovat či potlačit s cílem omezení dopadu potenciálních rizik.

Rozvojový plán je postaven na posilování nejvýznamnějších silných stránek a na eliminaci slabých stránek, které do značné míry spoluurčují potenciál dalšího rozvoje. K dosažení stanovených cílů je snaha využít existující příležitosti, naopak vážných hrozeb se je třeba vyvarovat. Rozvojový plán je zaměřen na stimulaci vlastního vnitřního potenciálu obce. Usiluje o zvyšování konkurenceschopnosti a kvality života pro obyvatele, podnikatele, ale i potencionální investory a návštěvníky, kteří mohou poskytnout dodatečné rozvojové impulzy.

Vize obce Mžany velmi stručně vyjadřuje stav obce, kterého by mělo být dosaženo v dlouhodobém horizontu a jemuž by měl napomoci program rozvoje. Jedná se zároveň o zastřešující formulaci („motto“) pro cíl celého rozvojového plánu. Rozvojový plán obce Mžany je dále realizován prostřednictvím 3 prioritních oblastí, které budou naplňovány pomocí dosažení rozvojových cílů. Cíle jsou dále členěny do několika opatření a ty naplňují konkrétní typové aktivity. Realizace projektových záměrů pod jednotlivými opatřeními a aktivitami přispěje k řešení konkrétních problémů či využije možných příležitostí k rozvoji území a zajistí synergii dopadů.

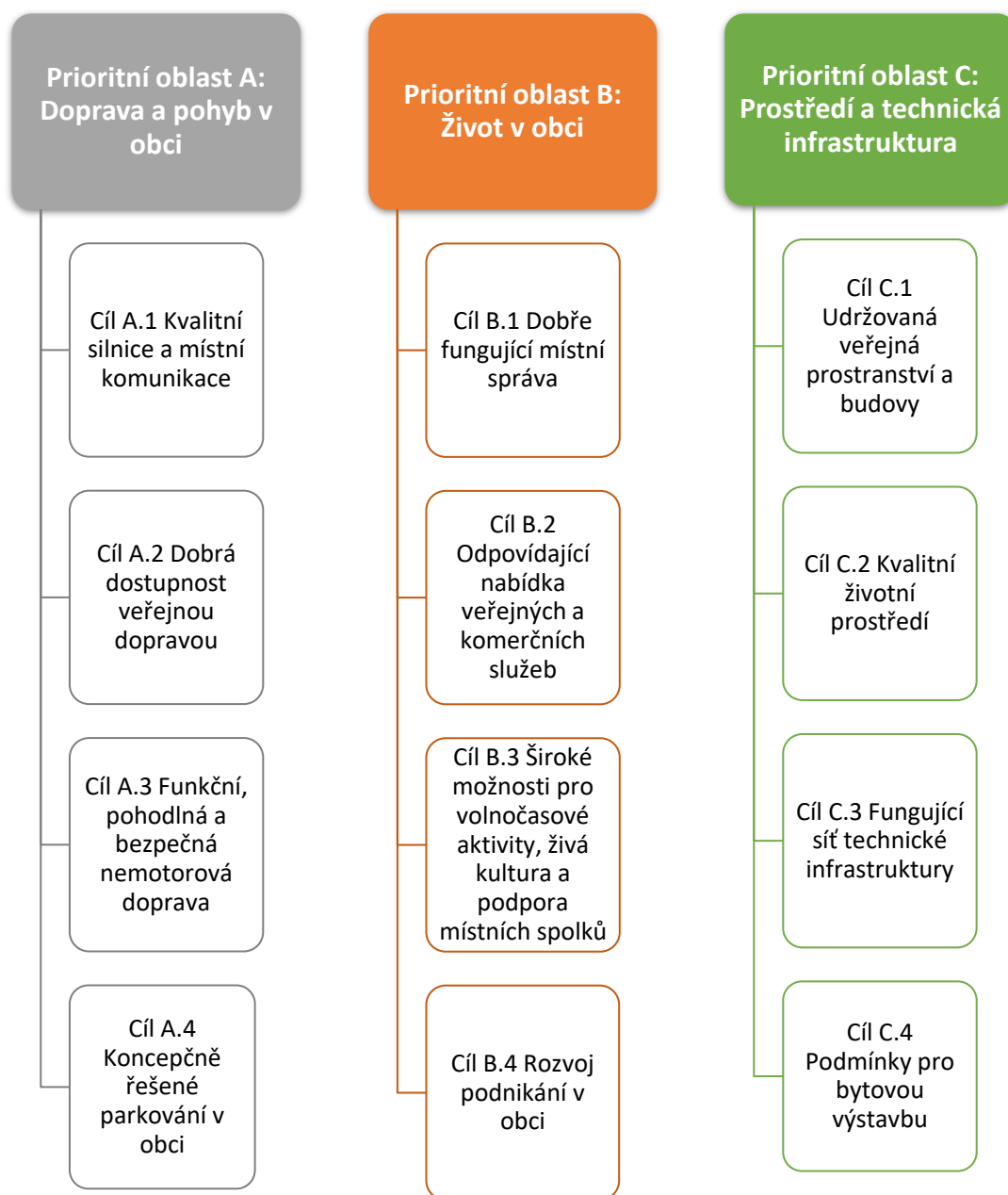
Schéma návrhové části

Vize:

Mžany jsou klidná venkovská obec s kvalitní infrastrukturou a spokojenými občany.

Prioritní oblast A: Doprava a pohyb v obci

Cíl A.1 Kvalitní silnice a místní komunikace

Opatření A.1.1: Opravy, rekonstrukce a údržba silnic, místních a účelových komunikací

Opatření zahrnuje veškeré potřebné opravy a rekonstrukce silnic, místních a účelových komunikací (tam, kde je to v kompetenci obce) na území obce s ohledem na jejich zatížení a stavebně technický stav. Protože se v případě údržby a rekonstrukce zpravidla jedná o nákladné zásahy, jichž je navíc zapotřebí na velkých plochách, resp. úsecích komunikací, mají obce velikosti Mžan jen velmi omezené možnosti nápravy neuspokojivého stavu místních komunikací. S ohledem na velikost obce a její specifika by se nemělo jednat vždy o rozsáhlá a nákladná řešení, měl by se hledat racionální kompromis v rámci jednotlivých řešení.

Možné aktivity:

- oprava účelových komunikací oprava místních komunikací
- oprava mostků a propustků
- rekonstrukce nevyhovujících vjezdů k jednotlivým nemovitostem

Implementující subjekty:

- obec
- kraj

Záměry obce:

- rekonstrukce místní komunikace (spojnice Mžany – Dub)

Opatření A.1.2: Snížení intenzity dopravy přes obec

Opatření zahrnuje dopravní značení a další doplňky pro zvýšení bezpečnosti a plynulosti provozu, ukáže-li se na exponovaných úsecích jejich potřebnost: zpomalovací pruhy, vizuální signalizace, zařízení pro měření rychlosti, kamery, osvětlení a podobně. Opatření rovněž může řešit konkrétní opodstatněná omezení vjezdu určitých kategorií vozidel na vybraná místa.

Možné aktivity:

- řešení dopadů vysoké rychlosti osobní a nákladní dopravy přes centrum obce (instalace bezpečnostních prvků, jako jsou retardéry, kamerový systém, úsekové měření, ukazatele rychlosti atd.)
- úpravy provozu dopravním značením na klíčových místech v obci, zavedení omezení pro těžká nákladní vozidla z hlediska vjezdu na vybraná místa i z hlediska nejvyšší povolené rychlosti v katastru obce
- omezení dopravy po polních cestách

Implementující subjekty:

- obec
- kraj

Záměry obce:

- obec v tuto chvíli nemá žádné záměry naplňující opatření

Cíl A.2 Dobrá dostupnost veřejnou dopravou

Opatření A.2.1: Zlepšení dopravní dostupnosti hromadnou dopravou

Obslužnost veřejnou dopravu je pro obec zásadní otázkou, neboť drtivá většina pracovních příležitostí, veřejných služeb včetně škol, úřadů, možností kulturního vyžití a podobně je lokalizována do větších obcí a měst v okolí. S touto daností je třeba počítat a dopravní obslužnost tak může sehrát zásadní roli nejen v rámci spokojenosti občanů s životem v obci, ale v některých případech i s otázkou jejich setrvání zde či jejich přesídlení do výhodnějších lokalit.

Možné aktivity:

- zajištění vyhovující obslužnosti obce hromadnou dopravou po celý týden
- vytvoření zálivu pro zastavení autobusu a přechod u zastávky Mžany Dub, na I35.

Implementující subjekty:

- kraj
- dopravní společnosti

Záměry obce:

- obec v tuto chvíli nemá žádné záměry naplňující opatření

Cíl A.3 Funkční, pohodlná a bezpečná nemotorová doprava

Opatření A.3.1: Zajištění bezpečného spojení částí obce a zvýšení prostupnosti krajiny

Opatření je také zacíleno na lepší spojení s okolními obcemi a jednotlivých částí obcí pěší a cyklo dopravou s ohledem na maximální bezpečnost chodců a cyklistů.

Možné aktivity:

- vytvoření zpevněných stezek pro pěší (např. na spojnici Mžany–Stračovská Lhota, Stračovská Lhota–Dub, spojnici Mžany–Dub)
- obnova polních cest (např. Dub–Klenice, Hájek–Dub)
- úprava povrchu pěších stezek (např. Stračovská Lhota–Mžany)

Implementující subjekty:

- obec
- kraj

Záměry obce:

- obec v tuto chvíli nemá žádné záměry naplňující opatření

Opatření A.3.2: Výstavba a rekonstrukce chodníků a cyklostezek v obci

Opatření je především zaměřeno na bezpečnější a pohodlnější pohyb chodců a cyklistů po území obce. To by měla zajistit především provázaná síť komfortních a bezpečných chodníků a cyklostezek nebo alespoň cyklistických pásů na komunikacích. Opatření je dále zacíleno na instalaci prvků zvyšujících bezpečnost chodců a cyklistů: přechodů pro chodce a jiných bezpečnostních opatření na ochranu chodců a cyklistů před stále narůstajícím automobilovým provozem.

Možné aktivity:

- výstavba chybějících chodníků v části Mžany, Stračovská Lhota
- výstavba chodníku na spojení Zavadilka–Stračovská Lhota

- instalovat vhodně umístěné bezpečnostní prvky pro zvýšení bezpečnosti chodců (retardéry a zábradlí před školou, přechody pro chodce ve frekventovaných částech obce a v nepřehledných úsecích)

Implementující subjekty:

- obec

Záměry obce:

- výstavba chodníku Mžany
- výstavba chodníku Stračovská Lhota

Cíl A.4 Konceptně řešené parkování v obci

Opatření A.4.1: Zefektivnění parkování v obci

Opatření je konkrétně zacíleno na optimalizaci parkování v obci Mžany. Parkování v obci by nemělo potlačovat potřeby místních obyvatel a citelně se dotknout vzhledu obce a jejího specifického urbanismu. V otázce parkování osobních automobilů by měla obec hledat a vymezovat vhodné prostory, stanovit opodstatněná omezení vjezdu či parkování vozidel na vybraná místa, možné zpoplatnění parkování automobilů na vybraných obecních pozemcích apod.

Možné aktivity:

- řešení kapacit parkování osobních automobilů
- nastavení jasných pravidel parkování u objektů
- vyznačení ploch pro veřejné parkování
- zpoplatnění parkování na obecních pozemcích
- omezení parkování před Základní a Mateřskou školou Mžany
- na vhodných místech umístit zálivy pro parkování osobních automobilů

Implementující subjekty:

- obec
- kraj

Záměry obce:

- obec v tuto chvíli nemá žádné záměry naplňující opatření

Prioritní oblast B: Život v obci

Cíl B.1 Dobře fungující místní správa

Opatření B.1.1: Vytváření zázemí pro efektivní výkon veřejné správy

Náplní opatření je zaměřené jak technické, tak i na personální fungování místní správy. V rámci možností a lokálních podmínek také řeší udržení vysoké úrovně informovanosti občanů a dobré dostupnosti služeb veřejné správy pro všechny místní obyvatele. Opatření je rovněž zacíleno na transparentní a koncepční přístup k místní správě ze strany jejích představitelů. Opatření je také zaměřeno na docílení lepší spolupráce mezi vedením obce a občany obce, firmami a podnikateli a místními spolky a dalšími aktéry. Dále je třeba lépe spolupracovat s okolními obcemi. V neposlední řadě je nutné najít dostatečné finanční zdroje pro další rozvoj obce.

Možné aktivity:

- trvalé zajištění a údržba vhodných prostor pro výkon místní správy
- zajištění možností spolupráce a dalšího vzdělávání pracovníků místní správy
- podpora technického vybavení pro výkon místní správy
- zajištění transparentního hospodaření obce
- zvýšení informovanosti občanů (zajištění funkčnosti místního rozhlasu, optimalizace sms informačního systému, tvorba aplikace pro chytré telefony, ...)
- podpora a kontrola naplňování programu rozvoje obce
- spolupráce s obcemi na bázi mikroregionu, místní akční skupiny a dalších platform za účelem dosažení společných cílů

Implementující subjekty:

- obec
- orgány státní správy
- nestátní neziskové organizace

Záměry obce:

- obec v tuto chvíli nemá žádné záměry naplňující opatření

Cíl B.2 Odpovídající nabídka veřejných a komerčních služeb

Opatření B.2.1: Optimalizace veřejných a komerčních služeb

Mžany nedisponují plnou občanskou vybaveností. Občanská vybavenost je na úrovni obce malé populační velikosti mimo přímé zázemí větších měst. Největším problémem, který zmiňují i obyvatelé obce v průzkumu veřejnosti, je chybějící obchod s alespoň základními potravinami a dalším zbožím. Právě zajištění služeb prodeje je jedním z cílů tohoto opatření. Dále opatření řeší udržení a rozvoj vzdělávacích služeb v obci. Jedná se především o terénní sociální služby a vzdělávací služby v podobě služeb základní a mateřské školky, zajištění zázemí místní knihovny (v současné době knihovna umístěna v nemovitosti místní knihovnice), ale také spolupráci a komunikaci s regionálně spádovými institucemi. Dále se v rámci opatření počítá s udržením služeb lékaře v obci a se zlepšením dostupnosti kvalitních sociálních služeb pro obyvatele obce s ohledem na jejich reálnou lokální udržitelnost, především se jedná o terénní sociální služby a další aktivity na pomoc seniorům. Do opatření spadá i zajištění civilní bezpečnosti občanů obce.

Možné aktivity:

- zajištění služeb obchodu s potravinami (podpora kamenné prodejny, zajištění služeb pojezdové prodejny)

- revitalizace zahrady mateřské a základní školy (herní prvky, výsadba zeleně, úprava oplocení školní zahrady z důvodu zajištění bezpečnosti dětí v MŠ a ZŠ)
- vznik nové obecní knihovny a rozvoj jejích aktivit
- podpora rozvoje terénních ošetřovatelských, pečovatelských a dalších sociálních služeb
- aktivity na pomoc seniorům (rozhovory, nákupů, senior taxi, ...)

Implementující subjekty:

- obec
- kraj
- orgány státní správy
- nestátní neziskové organizace
- místní komunita
- jednotka sboru dobrovolných hasičů (JPO III)

Záměry obce:

- nová obecní knihovna
- zajištění služeb prodejny potravin
- vytvoření zázemí pro poskytování sociálních služeb
- rekonstrukce zahrady v areálu ZŠ a MŠ Mžany
- rekonstrukce Kuchyně ZŠ a MŠ Mžany
- rekonstrukce učeben ZŠ Mžany

Cíl B.3 Široké možnosti pro volnočasové aktivity, živá kultura a podpora místních spolků

Opatření B.3.1: Rozvoj kultury a volnočasových akcí včetně podpory místních spolků

Opatření řeší zajištění dostatečně široké a kvalitní nabídky sportovních a dalších volnočasových aktivit pro místní obyvatele s možným přesahem do rozvoje cestovního ruchu či možnosti pořádání regionálně významných akcí. Dále opatření cílí na podporu zázemí a vybavenosti místních spolků a zajištění vzájemné spolupráce spolků a dalších uskupení s obcí dalšími zainteresovanými subjekty.

Možné aktivity:

- podpora pořádání sportovních, kulturních a společenských aktivit v obci akcí, zavést tradici nových kulturních akcí a dalších společenských akcí v obci
- aktivní spoluúčast na pořádání sportovních, kulturních a společenských aktivit ze strany obce
- zacílení akcí a volnočasových aktivit na seniory (např. pořádání výletů, vzdělávacích akcí, univerzita 3. věku, ...)
- spolupráce s pivovarem Lindr Mžany na pořádání společenských akcí
- osvěta a vzdělávání občanů (univerzita 3. věku, přednášky z různých témat,...)
- podpora aktivity zájmových organizací a místních spolků ze strany obce
- zachování či další rozvinutí spolupráce mezi místními spolky při realizaci společných kulturních aktivit
- zajištění zázemí pro místní spolky, rovnoměrné rozmístění dle částí obce
- vybudování zázemí pro JSDH (nová hasičárna) – pro ukládání techniky JPO III, podpora volnočasových aktivit JSDH, uvolnění stávajících prostor pro další spolky
- zlepšení propagace místních kulturních akcí v rámci regionu
- vytvoření a aktualizace ročního plánu klíčových kulturních akcí všech aktérů v obci

Implementující subjekty:

- obec
- kraj
- orgány státní správy
- nestátní neziskové organizace
- místní komunita
- jednotka sboru dobrovolných hasičů (JPO III)

Záměry obce:

- výstavba nové hasičárny pro JSDH Mžany (JPO III)
- rekonstrukce společenské místnosti (přízemí budovy OÚ č.p.19)

Opatření B.3.2: Rozvoj infrastruktury pro volný čas

Opatření se zabývá rozvojem infrastruktury pro volný čas, sport a kulturu. Opatření zajišťuje jak budování, rekonstrukci a údržbu zázemí pro realizaci sportovních a dalších volnočasových aktivit pro místní obyvatele, tak i jejich samotné organizační zajištění a další rozvoj spolupráce zainteresovaných subjektů. S ohledem na velikost obce by mělo být toto zázemí polyfunkční s možností využití všemi věkovými a sociálními skupinami.

Možné aktivity:

- výstavba nových dětských hřišť a údržba těch stávajících
- výstavba multifunkčního sportovního hřiště
- budování naučných stezek včetně jejich infrastruktury (lavičky, odpadkové koše, ...)
- instalace odpočinkového mobiliáře (např. odpočinkové místo v Hájku)
- instalace prvků pro pohybové aktivity seniorů
- výstavba přístřešků, altánů a dalšího drobného zázemí pro volnočasové aktivity (např. stavba rybářské chaty u rybníka s venkovním sezením pro veřejnost)

Implementující subjekty:

- obec
- kraj
- orgány státní správy
- nestátní neziskové organizace
- místní komunita
- jednotka sboru dobrovolných hasičů (JPO III)

Záměry obce:

- zbudování dětského hřiště v části Stračovská Lhota
- zbudování dětského hřiště v části Dub
- vybudování naučné stezky (podél vysázených polních cest)

Cíl B.4 Rozvoj podnikání v obci

Opatření 4.1.1: Podpora drobných podnikatelů a řemesel

Opatření je zaměřeno na podporu podnikání v obci a touto cestou i zajištění dostatečné nabídky pracovních míst a zvyšování prosperity místních podnikatelů. Dále opatření zahrnuje spolupráci mezi veřejným, neziskovým a podnikatelským sektorem ve věcech společného zájmu včetně podpory tvorby specificky místních produktů a jejich distribuce.

Možné aktivity:

- podpora drobných podnikatelů a řemesel

- využití potenciálu místních firem pro údržbu obce, společné akce a pro další vzájemně prospěšné aktivity
- podpora nezemědělské činnosti zemědělských subjektů (zpracování produktů, maloobchod, služby, agroturistika, příp. výzkum a vývoj)
- orientační značení místních firem ve spojení se značením základní občanské vybavenosti

Implementující subjekty:

- obec
- podnikatelské subjekty a jejich sdružení
- místní komunita

Záměry obce:

- obec v tuto chvíli nemá žádné záměry naplňující opatření

Prioritní oblast C: Prostředí a technická infrastruktura

Cíl C.1 Udržovaná veřejná prostranství a budovy

Opatření C.1.1: Údržba a úprava veřejných prostranství obce

Opatření zahrnuje údržbu vzhledu obce – budov, pozemků, veřejných prostranství, zeleně, památek a různých dalších drobných prvků pro celkové zlepšení a udržení uspokojivé estetické hodnoty obce a rovněž v souvislosti s ochranou životního prostředí. Údržba veřejných prostranství musí být zajištěna s důrazem na rovnoměrné rozložení prací ve všech částech obce. Dále opatření cílí na optimalizaci veřejného prostoru pro jeho lepší využitelnost občany obce. Opatření také cílí na zajištění vhodného zázemí technických služeb a nákup nezbytného potřebných strojů, vybavení a technologií pro údržbu obce.

Možné aktivity:

- průběžná údržba veřejných prostranství v obci
- pravidelná údržba stromů a zeleně v obci
- údržba záhumení cest za obcí
- obnova prvků zeleně na vhodných místech v obci i okolní krajině (např. živé ploty a jejich údržba na obecních pozemcích)
- pravidelné sekání trávy ve všech částech obce a v nově vzniklých remízích pro zajištění průchodnosti krajiny s ohledem na využití jednotlivých ploch
- vybudování zázemí pro technické služby
- tvorba odpočinkových zón včetně instalace laviček a dalšího mobiliáře při vhodných polních cestách a naučných stezkách
- rekonstrukce a údržba památek v obci, případně výstavba nových pomníků a památníků

Implementující subjekty:

- obec
- místní komunita

Záměry obce:

- výsadba zeleně – extravilán (Mžany – Dub)
- revitalizace zeleně v centru obce Mžany
- rekonstrukce památníku padlých I. sv. války Mžany
- rekonstrukce památníků 1866
- rekonstrukce křížku Dub
- rozšíření zázemí pro místní technické služby čp. 19

Cíl C.2 Kvalitní životní prostředí

Opatření C.2.1: Ochrana životního prostředí a péče o krajinu

Opatření se zaměřuje na ochranu životního prostředí v obci a na komplexní péči o krajinu v souladu s jejím charakterem na území obce. Z hlediska ochrany přírody opatření zahrnuje kroky napomáhající zlepšení kvality vody ve vodních tocích, zlepšení kvality ovzduší, kroky vedoucí k zamezení kontaminace půdy, aktivity vedoucí k energetickým úsporám a zavádění obnovitelných zdrojů energie. Opatření zahrnuje i případné kroky pro eliminaci hlukových, světelných a dalších znečištění. Dále opatření cílí na potlačení vlivů zemědělského hospodaření a správné nakládání s půdním fondem, péči o biodiverzitu v lokálním měřítku a v rámci lokálních specifik. V rámci opatření mohou být rovněž realizovány různé kooperační, vzdělávací a osvětové programy a kampaně s různými cílovými skupinami a různým tematickým zaměřením v oblasti ochrany životního prostředí.

Možné aktivity:

- podpora omezování znečištění ovzduší lokálními topeništi včetně aktivního využití příslušných dotací
- kontrola kvality vod vypouštěných domácnostmi, zajištění domovních ČOV
- zatravnění pozemků podél polních cest, osázení keří pro zpevnění krajnic cest (např. Mžany –Dub, Mžany–Hájek)
- aktivní komunikace a spolupráce s místními zemědělci
- kontrola aplikací postřiků zemědělci ve spolupráci s MŽP
- úklid komunikací po zemědělské a lesní technice, údržba polních cest za spoluúčasti místních zemědělců
- fragmentace velkých půdních bloků – tvorba remízů, mezí apod.
- environmentální výchova – realizace osvětových kampaní, distribuce materiálů, spolupráce a komunikace

Implementující subjekty:

- obec
- místní komunita
- podnikatelské subjekty v zemědělství
- vzdělávací instituce
- nestátní neziskové organizace
- organizace veřejné správy řešící otázky životního prostředí

Záměry obce:

- finanční podpora výměny čistících zařízení splaškových odpadních vod (septik, ČOV)

Opatření C.2.2: Obnova, údržba a využití vodních toků a ploch

Obsahem opatření jsou aktivity pro revitalizaci a údržbu vodních toků a ploch v obci s možností využití rekreačního a estetického potenciálu buďto přímo dané vodní plochy, případně jejího bezprostředního okolí a přítomného biotopu.

Možné aktivity:

- pravidelná údržba koryta Klenické svodnice a dalších vodních toků ve spolupráci s Povodím Labe s. p. (odstraňování sedimentu z koryt toků, pravidelná údržba břehů toků, péče o zeleň atd.)
- údržba případně vyčištění stávajících vodních ploch
- revitalizace vodních nádrží a rybníků (Stračovská Lhota, rybník Brodek, ...)
- realizace projektů na udržení vody v krajině (vyhledání vhodných lokalit pro nové vodní plochy, budování vodních jako jsou tůně, mokřady, poldry, rybníčky, např. vytvoření poldru na Klenické svodnici)

Implementující subjekty:

- obec
- Povodí Labe s. p.
- místní komunita

Záměry obce:

- obec v tuto chvíli nemá žádné záměry naplňující opatření

Opatření C.2.3: Optimalizace odpadového hospodaření v obci

Opatření je zaměřeno na optimalizaci sběru směsného domovního odpadu, zvyšování povědomí o odpadovém hospodářství mezi obyvateli a zajištění efektivního třídění odpadů obyvateli obce

Mžany. V rámci opatření bude rozšířena a modernizována technologie pro třídění a sběr odpadu tak, aby bylo k dispozici více míst, kam lze tříděný odpad odkládat, případně byla rozšířena paleta typů tříděného odpadu. Náplň opatření také může spočívat v realizaci informačních kampaní zaměřených na nakládání s odpadem. V rámci opatření může být také řešena optimalizace poplatků za odpad.

Možné aktivity:

- rozšířit možnosti třídění papíru, svoz papírového odpadu (popelnice, kontejner)
- instalovat nádoby na elektroodpad, kovy, olej
- podpora aktivního a efektivního třídění odpadů – zavedení systému odměn či benefitů pro domácnosti, které třídí odpad, usnadnění třídění odpadu
- instalace kontejneru na velkoobjemový odpad
- sběrný dvůr
- snaha o zabránění vzniku černých skládek
- optimalizace poplatků za svoz odpadů
- komunikace a aktivní spolupráce se svozovou firmou Marius Pedersen a.s.
- zavádění prvků cirkulární ekonomiky v obci
- osvěta v třídění odpadů – vedení dětí a mládeže k ekologicky šetrnému chování prostřednictvím kampaní, materiálů, spolupráce a komunikace, spolupráce s místní školou

Implementující subjekty:

- obec
- místní komunita
- podnikatelské subjekty v zemědělství
- vzdělávací instituce
- nestátní neziskové organizace
- organizace veřejné správy řešící otázky životního prostředí

Záměry obce:

- obec v tuto chvíli nemá žádné záměry naplňující opatření

Cíl C.3 Fungující síť technické infrastruktury

Opatření C.3.1: Zajištění funkční technické infrastruktury

Technická infrastruktura obce je v kontextu velikosti a lokalizace obce celkem na dobré úrovni, přesto je v obci několik možných oblastí přiměřeného rozvoje technické infrastruktury. Opatření řeší problematiku ochrany životního prostředí prostřednictvím čištění odpadních vod za použití moderních a ekologických technologií, a to především prostřednictvím budování lokálních zařízení pro čištění odpadních vod (domovních ČOV). Více je nakládání s odpadními vodami rozpracováno v platném kanalizačním řádu. Dále je opatření zacíleno na zajištění rozvodu kvalitní pitné vody do všech částí obce mezi všechny občany. V rámci opatření je také řešeno dobudování chybějícího veřejného osvětlení v některých částech obce, případně jeho modernizace za možného využití moderních smart technologií s ohledem na jejich využitelnost pro potřeby obce. V neposlední řadě se opatření zaměřuje podporu rozvoje optického nebo bezdrátového internetu.

Možné aktivity:

- zajištění kontrol systémů na čištění odpadních vod (ČOV, septik, žumpa, vsak) u jednotlivých nemovitostí ze strany obce a odpovědných orgánů
- dobudování chybějícího veřejného osvětlení ve všech částech obce, jeho nezbytné opravy a modernizace s využitím smart technologií (úsporné, popř. biodynamické osvětlení)
- osvětlení komunikací mimo obec, tam kde je to nutné pro zvýšení bezpečnosti chodců
- modernizace obecního rozhlasu
- podpora rozvoje vysokorychlostního internetu (optický i bezdrátový) v ZSJ Mžany

Implementující subjekty:

- obec
- kraj
- místní komunita
- poskytovatelé telekomunikačních služeb, provozovatelé sítí

Záměry obce:

- prodloužení veřejného osvětlení – Mžany
- rekonstrukce veřejného osvětlení Mžany, Dub, Stračovská Lhota

Cíl C.4 Podmínky pro bytovou výstavbu

Opatření C.4.1: Zajištění podmínek pro bytovou výstavbu

Opatření podporuje vytvoření příznivých podmínek pro bytovou výstavbu v obci formou přípravy lokalit vhodných pro bytovou výstavbu s ohledem na zachování venkovského rázu obce. V rámci opatření může být v budoucnu řešeno i budování sociálních či startovacích bytů či domů.

Možné aktivity:

- zpracování urbanistických studií
- výkup pozemků
- příprava a zasíťování pozemků pro výstavbu
- podpora rekonstrukce starých domů
- zajištění startovacích bytů pro mladé rodiny, bytů pro seniory, nouzových bytů pro případ živelných katastrof

Implementující subjekty:

- obec
- místní komunita

Záměry obce:

- zasíťování a prodej pozemků Z5b, Z5c Mžany

5 Vazba na strategické dokumenty

Zpracovaný Rozvojový plán obce Mžany 2021–2030 úzce navazuje na tyto strategické dokumenty na všech úrovních zainteresovaných subjektů. Jedná se o vybrané nejdůležitější koncepční dokumenty s přímou vazbou na aktivity obce.

Nejdůležitější dokumenty s vazbou na regionální rozvoj:

- Strategický rámec Česká republika 2030
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
- Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2021–2027
- Strategie území Hradecko-pardubické aglomerace 2021–2027
- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Hradecký venkov na období 2021–2027
- Strategie rozvoje Mikroregionu Nechanicko na období 2014–2020

Vazba prioritních oblastí obce Mžany na strategické priority Strategie CLLD MAS Hradecký venkov 2021–2027

Prioritní oblasti obce Mžany	Strategické cíle Strategie CLLD MAS Hradecký venkov 2021–2027	1. Spokojení lidí a atraktivní sídla	2. Moderní infrastruktura a příznivé životní prostředí	3. Konkurenceschopný region s chytrým řízením
1. Doprava a pohyb v obci		XX	XXX	XX
2. Život v obci		XXX	XX	XX
3. Prostředí a technická infrastruktura		XX	XXX	XX

Pozn.: XXX – silná vazba, XX – střední vazba, X – slabá vazba

Vazba prioritních oblastí obce Mžany na strategické priority Strategie rozvoje KHK 2021–2027

Prioritní oblasti obce Mžany	Strategické priority Strategie rozvoje KHK 2021–2027	1. Konkurenceschopný region	2. Zdravá, stabilní a soudržná společnost	3. Efektivní infrastruktura a dostupnost	4. Kvalitní a čisté životní prostředí	5. Vyvážený rozvoj a správa území
1. Doprava a pohyb v obci		XX	XXX	XXX	XX	X
2. Život v obci		XX	XXX	X	X	XXX
3. Prostředí a technická infrastruktura		XX	XX	XXX	XXX	X

Pozn.: XXX – silná vazba, XX – střední vazba, X – slabá vazba

6 Implementace

Rozvojový plán obce Mžany by měl být v době jeho platnosti implementován. V optimálním případě jsou jednotlivé aktivity plánu postupně realizovány, což přispívá k dosažení schválených opatření, cílů a následně i k naplnění strategické vize. V ideálním případě by měl vzniknout dokument určující harmonogram realizace projektů naplňující cíle rozvojového plánu, tzv. akční plán.

Rozvojový plán je živý dokument, který by měl být při své realizaci pravidelně monitorován a aktualizován dle potřeb. Jakmile se objeví nový projekt, měl by projít standardizovaným procesem přípravy a měl by být zařazen do aktualizovaného plánu. Pro akční plán zpracovatel doporučuje vybrat takové projektové záměry, jejichž realizace bude v průběhu reálná.

V obecné rovině se předpokládají dva hlavní finanční zdroje financování aktivit, které povedou k naplnění představy o budoucím stavu obce (strategická vize), a to vnitřní zdroje, tj. rozpočet obce, a vnější (především strukturální fondy EU, národní zdroje a zdroje dalších subjektů). Pro realizaci strategie lze využít následující zdroje financování:

- rozpočet Evropské unie (fondy, finanční nástroje, komunitární programy)
- rozpočet České republiky
- rozpočet Královéhradeckého kraje
- rozpočty nevládních neziskových organizací
- zdroje soukromého sektoru
- úvěrové financování

Úspěšnost realizace rozvojového plánu závisí také na efektivní spolupráci všech aktérů v obci, kterými jsou vedení obce, zaměstnanci obecního úřadu, místní spolky, ale i soukromé společnosti a občané.

Přehled použitých grafů, tabulek, obrázků a zkratk

Seznam grafů

Graf 1 Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel v obci Mžany dle SLDB v období 1869–2020.....	7
Graf 2 Vývoj počtu obyvatel v obci Mžany v období 2014–2020.....	8
Graf 3 Pohyb obyvatel v obci Mžany v období 2014–2020.....	8
Graf 4 Vývoj počtu obyvatel v obci Mžany v období 2014–2019.....	9
Graf 5 Věkové složení obyvatel obce Mžany dle základních věkových skupin v období 2014–2019 ...	10
Graf 6 Průměrný věk a index stáří obyvatel obce Mžany v období 2014–2019.....	10
Graf 7 Struktura obyvatel obce Mžany dle dosaženého nejvyššího stupně vzdělání v roce 2011 (dle SLDB).....	11
Graf 8 Počet dokončených bytů v obci Mžany za období 1999–2020	12
Graf 9 Intenzita bytové výstavby za období 1999–2018	12
Graf 10 Vyjíždka za prací z obce Mžany v roce 2011.....	13
Graf 11 Počet zaměstnaných v jednotlivých sektorech ekonomiky v roce 2021	14
Graf 12 Podíl nezaměstnaných osob v obci Mžany v období 2014–2020: srovnání s vyššími administrativními celky	15
Graf 13 Počet dostupných uchazečů o zaměstnání a počet volných pracovních míst v evidenci úřadu práce v obci Mžany v období 2014–2020.....	15
Graf 14 Odvětvová struktura hospodářství v obci Mžany ve srovnání s vyššími územními celky v roce 2020.....	16
Graf 15 Aktivní ekonomické subjekty v obci Mžany dle jejich právní formy v roce 2020.....	16
Graf 16 Aktivní ekonomické subjekty v obci Mžany dle počtu zaměstnanců v roce 2020	17
Graf 17 Vývoj příjmů do rozpočtu v obci Mžany v období 2016–2020 (v mil. Kč)	18
Graf 18 Podíl složek v kategorii Příjmy z daní v obci Mžany za rok 2020	18
Graf 19 Vývoj výdajů z rozpočtu obce Mžany v období 2016–2020 (v mil. Kč)	19
Graf 20 Podíl složek na výdajích z rozpočtu obce Mžany v roce 2020	19
Graf 21 Procento pokrytí adresních míst v obytných budovách vysokorychlostním internetem ve vybraných základních sídelních jednotkách (stav k 31. 12. 2019).....	26
Graf 22 Druhy pozemků v obci Mžany v roce 2019.....	27
Graf 23 Koeficient ekologické stability v obci Mžany a sousedních obcích v roce 2019.....	28
Graf 24 Kritická místa v části Mžany se zvýšenou pravděpodobností vzniku povodňové situace	28
Graf 25 Produkce odpadu v obci Mžany v letech 2016–2020.....	29

Seznam tabulek

Tabulka 1 Cizinci v obci Mžany podle pohlaví, věku a typu pobytu v roce 2019	9
Tabulka 2 Domovní fond v obci Mžany	11
Tabulka 3 Přehled lokalit vhodných pro bytovou výstavbu dle územního plánu.....	12
Tabulka 4 Ekonomická aktivita obyvatel obce Mžany v roce 2011	13
Tabulka 5 Nejvýznamnější zaměstnavatelé v obci Mžany v roce 2021.....	17
Tabulka 6 Přehled přímých autobusových a vlakových spojů z obce Mžany do Hradce Králové a Hořic (stav ke květnu 2021)	23

Seznam obrázků

Obrázek 1 Letecký snímek obce Mžany z 15. 10. 2017	6
Obrázek 2 Základní a mateřská škola Mžany	20
Obrázek 3 Hřiště u Pivovaru Lindr v Mžanech.....	21
Obrázek 4 Kaple Panny Marie Lurdské	22
Obrázek 5 Cyklotrasy na území obce Mžany a v jejím okolí (stav ke květnu 2021)	24